

BRÄNNPUNKTEN

Arkivexemplar

Årg. 13 Nr 5 Nov. 1955

UR INNEHÅLLET

Skattsökare, skutbefraktare, skrivmaskinsflickor

och några till på Administrationsavd. i Höganäs 3

"Världens största järnpulveranläggning"

Ett klipp om Rivertonverket ur den amerikanska tidskriften Courier-Post 11

Arbetsledarna vid Verken 35-årsjubilerar

Jubileet festligt firat i Blå Vinkeln, Bjuv 11

3000 besöker årligen Handöls Täljstens AB

Vi bläddrar i besöksboken 14

"Att resa är att leva"

anser somliga semesterfirare, andra tycker annorlunda 16

Skrombergaseger

före Höganäs i Gruvspelen 20

Ansvarige ledaren för Planeringskonforet i Höganäs, Lars Cronqvist, upprätthåller kontakten försäljningen — produktionen. S. 3—6.

VARIERA VIDAREINFORMATIONENS VÄGAR

På initiativ av företagsnämnden vid Billesholms Glasulls AB hölls ett informationsmöte med de anställda om företagsnämndsavtalet, dess innebörd och tillämpning. Som inledare hade inbjudits sekreterarna Nils Ramstén i LO och Lennart Bondesson i Svenska Arbetsgivareföreningen. Vidareinformationen var ett problem, som ventilerades ingående. Båda inledarna var ense om att man måste variera vägarna för denna information och experimentera sig fram till den bästa lösningen. På bilden syns fyra av huvudfigurerna. Fr.v. sekr. Nils Ramstén, LO, dir. Helge Rickman, Glasullsbolaget, sekr. Lennart Bondesson, SAF, och fackföreningsordf. Gösta Andersson, Billesholm. Mera om billesholmsmötet på s. 7.

Stort intresse för tävling i "industriskytte"

En vacker septemberlördag utkämpades skarpa strider på skjutbanan i Strandbaden mellan hundratalet skyttar från fem industrier i nordv. Skåne. Höganäsbolaget var inbjudare. Deltagarna var begestrade över allt kring tävlingen, och man ser redan nu med entusiasm fram mot nästa års strid om den vackra vandringspokalen i silver. Se s. 18.

Oss emellan sagt:

Vidareinformationen

är ett stående diskussionsämne, så fort företagsnämnderna kommer på tal. Att vidareinformationen är dålig är man i regel överens om. Och så lägger man pannorna i djupa veck: Vad kan göras för att förbättra den? Man kommer i regel fram till att olika medel bör anlitas: trevligare protokoll, stimulerande artiklar i personaltidningen, bandupptagningar, löpsedlar, högtalare... ja, ja, vi har själva varit med om att propagera för allt detta, så vi är svårt komprometterade.

Vad det här gäller

är nog — oss emellan sagt — att meddela informationer till en publik, som till stor del inte är särdeles intresserad. Nu visar det sig, att om ett budskap har ett visst slags innehåll, så går informationen utomordentligt snabbt. Likt en löpeld sprider den sig då ut till varje kvadratcentimeter av terrängen. Den som skriver dessa rader hade en gång anledning att en tidig morgonstund fara ut till ett av verken i nordvästra Skåne. Ännu tidigare samma morgon hade en svår olycka inträffat i Höganäs. Det visade sig, att "alla" vid ifrågavarande verk redan kände till olyckan. Den gången var det inget problem hur informationen skulle ordnas.

Artikeln

i förra numret om ryktena på arbetsplatsen antyder varför informationen hade så lätt att spridas i sistnämnda fallet: det var starkt känsloladdat, det angick var och en på ett särskilt sätt.

Och dock! Är det verkligen så svårt att även rent känslomässigt engagera sig i det som inträffar på och kring arbetsplatsen, i och kring företaget, när det inträffade är av den art, att det behandlas inom företagsnämnden? Denna verksamhet går ju ytterst ut på att förbättra produktionsresultatet, att göra den bekanta "kakan" större, så att det blir mera att dela. Det är sålunda om företagsledningens och de anställdas gemensamma strävan att nå detta mål, som vidareinformationen från nämnderna handlar. Nog borde detta angå och därför även rent känslomässigt kunna engagera envar, som överhuvud taget är intresserad att höja sin standard, så att vidareinformationen inte behövde vara ett problem. För är man verkligen intresserad av en sak, då skaffar man sig information därom, man väntar inte passivt på den, och man ställer sig då rakt inte ljum eller kallsinnig inför

den. Om alla positiva krafter ville hjälpas åt att skapa den psykologiska bakgrunden till att vidareinformationen verkligen i högsta grad angår den enskilde, så vore, synes det, vidareinformationen som sådan en enkel sak att ordna. Hur skapar man denna psykologiska bakgrund? "Brännpunktens" spalter står som vanligt öppna för inlägg.

Trycksaker, annonser

och andra kundinformationsåtgärder är ju led i den långa process, som börjar med råvara och slutar med leverans av den färdiga produkten — för att nu inte sträcka ut processen till att omfatta kundens tillfredsställelse med den mottagna varan, likvidens erläggande och kundens villighet att köpa hos oss på nytt, när tiden är inne. Då dessa större sammanhang är av stor betydelse att känna till för den anställde, har upplysningar om utkomna trycksaker, annonser etc. i olika sammanhang brukat meddelas på företagsnämndernas möten. Denna interna information har nu organiserats fastare på så sätt, att exemplar av nämnda tryckalster etc. i fortsättningen regelbundet tillställs nämndordförandena att på lämpligt sätt demonstreras och kommenteras inför nämnden.

I sådana här sammanhang

talas man gärna om hur viktigt det är att motverka den s.k. kuggmentalitet, den känsla av betydelselöshet som i ett storföretag gärna vill bemäktiga sig den enskilde. Nu bör nog sägas, att liknelsen med en kugge som symbol för betydelselöshet knappast är så särdeles träffande — tekniskt sett är det väl snarare tvärtom: tag bort den minsta lilla kugge i t.ex. ett urverk, så stannar snart klockan! Hur som helst, så hörde vi nyligen en liten historia, som i vårt tycke på ett utmärkt sätt belyser detaljens betydelse för helheten.

En trombonespelare

hade i tjugo år suttit och blåst i sitt instrument i en operaorkester. I tjugo år hade han suttit där i orkesterdicket, utan att kunna se en skynt av scenen, på alla sidor omgiven av bleck, stråkar, trummor och annat, som hör till en orkester.

En vacker dag, när han var på semester, besöktes orten där han befann sig av ett operasällskap, som gav en föreställning av "Carmen". Trombonespelaren, som tyckte det skulle vara en upplevelse att få se en opera från en plats på parkett, gick till föreställ-

ningen och blev mäktligt imponerad över vad han fick se och höra. När semestern var slut och han satt i orkesterdicket igen, berättade han om sin upplevelse för sin kompis, han som spelade den andra trombonen.

"Det är underbart", sa han, "Du borde pröva på det någon gång. Du vet t.ex. det där stället i Akt II, där vi under tjugofem takter spelar 'Boom-boom, boom-boom...'; då, förstår Du, då sjunger dom uppe på scenen 'To-re-a-do-res, to-re-a-dor'..."

Påminner

inte en stor industrikoncern i mångt och mycket om en opera? Alla spelar vi våra roller, somliga i rampljuset uppe på scenen, andra mera undanskymda i orkestrern. Somliga har till uppgift att slå på trumman, några spelar första, andra spelar andra fiolen. Men vilket instrument vi än spelar, så löper vi risken att bli döva av det ljud vi själva frambringar, så att vi inte kan urskilja melodin eller meningen.

Såväl

historien som kommentaren härrör från den ansvarige för samtliga personaltidningar inom ett internationellt storföretag, som ger ut 45 sådana tidningar med en sammanlagd upplaga av över 200 000 exemplar. Han bör alltså veta en del om hithörande problem.

Till dessa hör språksvårigheterna. En av tidningarna tryckes på fem språk. Inte alltid går det så lätt som i Egypten. Personaltidningen där tryckes med första hälften på engelska och andra hälften på arabiska. Engelsmännen läser från vänster till höger, araberna från höger till vänster — ingen diskussion om vem som skall stå "först" alltså — och så möts de båda nationaliteterna i bästa samsyn på mitteluppslaget.

Flerspråkigheten

har tidigare inte varit något problem i "Brännpunkten", så länge koncernens verksamhet så gott som uteslutande var förlagd till Sverige och övriga skandinaviska länder. Numera finns emellertid vid dotterföretaget Hoeganaes Sponge Iron Corp. i Riverton en engelsk språkgrupp på ett åttiotal personer, vartill kommer en ungefär dubbelt så stor tysk språkgrupp vid vårt dotterföretag Ewers & Sohn i Lübeck. Dessa människor är precis lika mycket anställda i Höganäskoncernen som alla vi andra och har samma berättigade anspråk på information. Hur detta problem skall lösas håller f.n. på att undersökas.

Skattsökare skutbefraktare skrivmaskinsflickor

och några till
på Administrationsavd.
i Höganäs

I detta nummer fortsätter sign. Erco sin artikelserie om Höganäsbolagets administrationsavdelning och presenterar först Avlönings- och Källskattkontoren. Sedan följer Planeringskontoret och till sist Orderkontoret med dess många underavdelningar. I ett kommande nummer avslutas serien med en presentation av kontoren ute vid "Verken".

Avlöningskontoret är både lokalt och organisatoriskt god granne med Kassen. Under överinseende av för avdelningen ansvarige *Arthur Bogren* — sifferexpert som få och utrustad med en kuslig intuition vid bridgebordet — uträknas här höganäsarbetarnas avlöningar på grundval av förmännens dagrapporter och i enlighet med i avtalen fastställda tim- och ackordslöner. Arbetet är uppdelat på — förutom Bogren — *Hjalmar Nilsson* — mölleättling med något av Kullaberg i blicken, lika intresserad av sin 250 cc Husqvarna som av sin Cox Pomonaskörd — och *Per E. Olsson* — ännu en tjänsteman, som gripits av skytterörelsens tjusning — med biträde av damerna *Siv Olausson* och *Birgit Olsson*. Till avdelningen hör vidare *Leon Gutman*, som sköter Centralverkstadens avlöningar.

En omfattande fördelning av lönerna efter produktionslittera sker varje månad för bokföringsavdelningen, och varje vecka serveras avlöningskassören lönelistor och avlöningspåsar för pekuniär behandling. Som kontaktkvinna mellan avlöning och kassa fungerar fröken *Elsa Ahlbäck*, som bl.a. skall iordningställa en del av de löneavdrag, som tyvärr måste förekomma. Hon är vidare kassören behjälplig med att varje torsdagseftermiddag dela ut de efterlängtnade sekinerna.

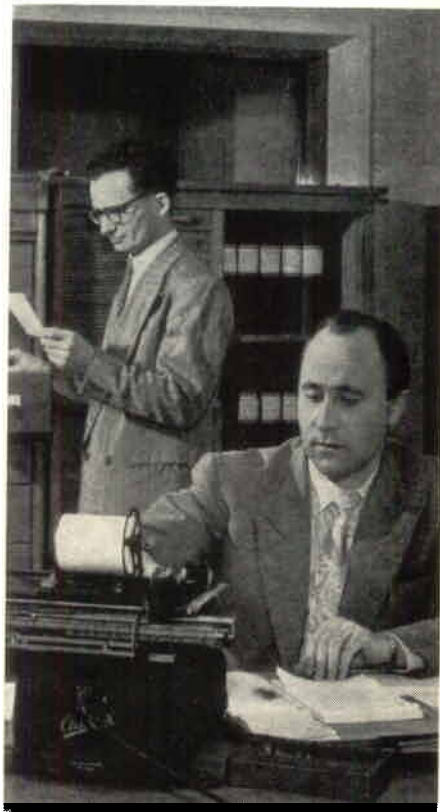
Också en skattsökare

Alltsedan källskattareformens genomförande har arbetsgivarna blivit upphöjda till skatteexekutorer. *Sven Lundgren* heter mannen, som närmast svarar för denna befattning inom Höganäsbolaget i egenskap av bas för *Källskattkontoret*. Fr.o.m. den 1 nov. har

han emellertid en annan huvuduppgift: då efterträdde han nämligen kassör *Ragnar Jertz*, som denna dag på egen begäran avgick med pension efter 44 tjänsteår vid Bolaget. Ett glädjande avancemang för Lundgren, som dock bibehåller sitt källskattejobb. Fritidsintressen: bridge och fotboll.

Orderkontoret är beläget i bottenvåningen av kontorets annexbyggnad. Det utrymme, som här disponeras, har väl ungefär samma areal som en normal handbollsplan, men skrivbord och maskiner lägger tyvärr hinder i vägen för motion av detta slag. Man bollar i stället med bokstäver och siffror, vilket min-sann också är fysiskt krävande.

Denna bild av Källskattkontoret med "skattsökaren" *Sven Lundgren* t.h. togs, innan denne hade flyttat över till Kassen som nyutnämnd kassör. *Leon Gutman* t.v. sköter avlöningsuträkningen för Centralverkstaden.

Att räkna ut "löningen i påsen" för ca 950 man är inte gjort i en handvändning. På Avlöningskontoret är *Arthur Bogren*, längst bort på bilden, med 40 tjänsteår vid Bolaget ansvarig för detta arbete. Sedan följer *Per Edwin Olsson*, *Hjalmar Nilsson*, *Siv Olausson* och *Karin Lammervo*, som sedermera flyttat till Centralverkstaden. T.v. *Birgit Olsson*.

Chefen på Orderkontoret kamrer Åke Engmarker har många uppgifter att samordna för 35-talet anställda på hans avdelning

Orderbehandlingen vidlyftig procedur

Namnet Orderkontor täcker ganska väl de arbetsuppgifter, som håller ett 35-tal personer sysselsatta på denna avdelning. Man kan nämligen här följa kundorderns gång från dess planering till dess expediering. Våra läsa-

Emil Lindell och Emil Krikström har inte endast samma förnamn. På Faktureringen svarar de gemensamt för prissättningen, och fritiden ägnar båda huvudsakligen åt sina välpyntade trädgårdstäppor.

re förstår kanske, att denna orderbehandling är en vidlyftig procedur, och därav följer också, att det inom Orderkontoret finns ett flertal smärre avdelningar med speciella uppgifter. Innan vi går att presentera "Stora rummets" avdelningar, bör nämnas, att arbetet på dessa ledes och samordnas av kontorets föreståndare, kamrer Åke Engmarker.

En av hans skiftande arbetsuppgifter är de externa transportproblemen för Bolagets produkter, dvs. leveranser till kunderna, kanske ända bort till Taku-Bar i Kina. Det kan t.ex. gälla anskaffande av lämpligaste och billigaste lastutrymme för båtleveranser eller diskussion med S.J. om frakttariffer. Personalfrågor tarvar givetvis också en hel del tid på en avdelning av Orderkontorets karaktär. På denna avdelning utbildas bl.a. de flesta kontorselecterna. Här får de sin första kontakt med maskinskrivning och maskinräkning, varefter de vid behov överflyttas till andra avdelningar inom företaget. Ständig nyrekrytering är därför en speciell företeelse på Orderkontoret, vars föreståndare måste ägna den sin särskilda uppmärksamhet. Avkoppling får kamrer Engmarker genom golfspellet. Hans lördagseftermiddagsadress: Vikens golfbana.

Planeringen förbindelselänk försäljningen — produktionen

Planeringskontoret både tillhör och tillhör inte Orderkontoret. Det sorterar inte direkt under detta, men lånar husrum här för större delen av sin personal. Planeringen samordnar ordena från ombud och andra kunder och är alltså en förbindelselänk mellan försäljning och produktion. Ansvarig ledare för planeringen är Lars Cronqvist. Några fritidspro-

blem existerar inte för honom. Ur Öresund drar han upp allt ifrån bergtorsk till storsjöodjur, när han inte ägnar sig åt tävlingsbridgens mysterier, antingen som ledare, instruktör eller aktiv spelare, där hans pokerface hjälpt honom till otaliga triumfer. Hans närmaste medarbetare, i det dagliga jobbet alltså, är Curt Boström.

En av förutsättningarna för planeringen är att förändringarna i lagerhållningen kan avläsas snabbt och exakt. Vad finns i lager, och vad är under tillverkning? Detta är ständigt återkommande frågor, som kan besvaras tack vare den s.k. lagerboken, för vilken Curt Boström närmast svarar med några unga damer som flitiga medhjälpare. Han är dessutom livligt intresserad av verksamheten inom TBV och TCO, i synnerhet då det gäller tjänstemännens vidareutbildning eller annan sysselsättning på fritid.

Telefonen som är glasullsisolerad?

Inkilad i Planeringen i både bokstavlig och överförd bemärkelse är Yngve Norén, bas för *Expeditionscentralen*. Han är i daglig och stundlig kontakt med Bolagets kunder över hela landet å ena sidan och expeditionerna i Höganäs och vid "Verken" å andra. Skulle någon kund komma på besök, som känner Norén endast till rösten men ej till utseendet, så kan det nämnas, att Norén lättast känns igen på sina "öronskydd", en anordning på hans telefon, som tillåter honom att ha händerna fria, när han talar i denna. Och det gör han, som sagt, stup i ett. Det påstås, att hans telefon är glasullsisolerad för att den inte skall gå varm, och jag tror det gärna.

Följer vi orderns vandring, hamnar vi först på *Orderutskrivningen*, där nyblivne husägaren Torsten Turesson residerar bland några unga blå flickor, blå till klädseln och stundom blå på händerna och ända upp till armbågarna. Här utskrives och dupliceras orderblanketter och fakturor, och det är denna procedur, som ibland kan missfärga de vackert skära ungflicksnaglarna.

Långtradare från A till BD

Innan en faktura kan utskrivas och sändas till kunden, måste den prissättas efter prislistor eller offerter. Detta noggranna och viktiga arbete utföres på *Faktureringen* av Emil Lindell och Emil Krikström, båda garvade i tjänsten och med huvudena fulla av à-priser, kassarabatter och i någon mån av äpplesorter. Ty the two Emils ägnar en stor del av fritiden åt trädgårdsskötsel och skiljer ledigt Cox Orange från Röd Leghorn!

Ordena skall emellertid också expedieras och lastutrymme ordnas, antingen med järnväg, bil eller båt. För detta ändamål finns i ena ändan av "handbollsplanen" två expeditionskontor, det ena för land- och det andra för sjötransporter. I det förra basar Elvin Nyman, som på grundval av rapporter från fabrikenas lastningsplatser utskriver fraktsedlar till järnvägen eller de allt talrikare lång-

tradarna med länsbokstäver från A till BD. Nyman har också hand om kontantförsäljningen i Höganäs.

Sjöexpedition och kolförsäljning

En hel del av Bolagets keramiska och metallurgiska produkter transporteras sjöledes såväl till svenska hamnar som i synnerhet till de nordiska grannländerna och Tyskland. Det gäller här att ackordera med rederierna och mäklarna om billigaste och lämpligaste lägenhet, ett jobb som befraktare *Harald Persson* har mångårig träning i. Han har också hand om befraktningen av och räkenskaperna för Bolagets eget fartyg, m/s "Magnesita", som tidigare för som en skottspole med last till Vänerns hamnar och med kvartsit från Änimskog i Dalsland till Höganäs men som numera destinerar till andra hamnar, bl.a. till Tyskland.

På "marin"-avdelningen tjänstgör också *John Olsson*, som med sina 53 tjänsteår är en av Bolagets verkliga veteraner. Förutom sjöexpeditionsgöromålen hinner han också med att sköta den lokala kolförsäljningen till de anställda. Fritiden blir inte långsam för John Olsson. Hans skötebarn Höganäs Sparbank behöver sin passning, och helt säkert fördriver han många timmar med att räkna tänder — på frimärken, denne entusiastiske filatelist.

Vi talade om Bolagets export till nordiska avnämare. Men leveranserna sträcker sig som bekant längre än så. Strängt taget söker sig Höganäsbolagets produkter ut över hela världen, till Europa, USA, Australien, Afrika och fjärran Östern. Det är väl egentligen endast eskimaerna, som ännu inte insett fördelen av halksäkra plattor i sina igloos utan fortfarande går omkring och hasar på nederbörden i sina gemak.

Förberedelser, papper och omsorg

Utlandsförsäljningen tarvar en speciell avdelning för transporter och alla de otaliga formaliteter, som hänger samman därmed. Avdelningen benämnes i dagligt tal "utländska skeppningen" med *Eric Fridlund* som ansvarig i intimt samarbete med kamrer Engmarker. Försäljningsavdelningens olika sektioner och i viss mån med Kassan. Varje exportsändning kräver mycken förberedelse, mycket papper och mycken omsorg. Fakturor på något av huvudspråken, konnossement, analyshandlingar och en mångfald andra papper skall sändas till banker och skeppsmäklare, och batarna väntar inte. Tidts är därför arbetet på denna avdelning rätt forceerat, och både Fridlund och hans medhjälpare, *Nils-Bertil Sjöbäck* har fullt pådrag i svängarna. Rekreation hämtar Sjöbäck under sin dagliga biltur från och till Hälsingborg, medan Fridlund etablerar klubbekrig ute på Vikens golfbana. Också på andra banor klubbar han ner allt motstånd i hårda tävlingar i denna ädla sportgren.

Språkkunskaperna i högsätet

Inom Orderkontoret ryms också en alldeles

Elvin Nyman på expeditionen för järnvägs- och biltransporter har vid sin "lucka" talrika tillfällen till kontakt med många av företagets kunder

Befraktare Harald Persson, t.h., har ibland anledning bege sig ner till hamnen. Här gör han ett besök på m/s Marholm från Bergen och diskuterar pågående lastning med hamnförman Robert Persson och båtsmannen Johannes Waage.

— Du måste ta en stödförsäkring, sade försäkringsmannen. Tänk om någon stjal Din frus fina minkpäls.

— Ingen risk, svarade den andre. När jag kom hem igår hade hon ordnat den saken själv. Det stod en kille i garderoben och vakade pälsen.

(*"Vi Tryggare", Livförs.-bol. Trygg*)

Att diskutera åsikter med människor, som inte intresserar sig för annat än att hävda sin egen ståndpunkt, är fullständigt meningslöst. Vill bärarna av de motsatta åsikterna inte förstå varandra, är den elementära förutsättningen för en givande och lärorik diskussion borta. Då diskuterar man inte för att reda ut utan för att gendriva varandra, och då segrar förmodligen den skicklige debattören, han som förstår att försvara en sak, även när de sakliga argumenten tryter.

Viljan att ge rättvisa åt en motståndare är churu sällsynt bland det finaste som finns. Den vittnar både om moralisk och intellektuell överlägsenhet.

(*Gunnar Collin i "Hakoniten", Hakonbolagen*)

Hur fullt av motsatser är ej detta livet!

När man är liten blir man kysst av de stora flickorna, när man blir stor av de små. Är man fattig, ja, då kan man ej sköta sig, är man rik, så är man oärlig, en skojare och jobbare. Behövs krediten, så är man säker på att ingen få, men behövs den ej, då springer människorna ikull varandra för att bistå en. Är man ej välgörande av sig, så är man den värsta snålvarg, är man välgörande, så är det bara för syns skull och för att få lysa.

Dör man i ungdomens år, åh, vilken framtid hade man ej, lever man sig till gråa och vita härtofsar, så är naturligtvis hela levnadsbanan förfelad. Sparar man på slantarna så är man en gnidig rackare, sätter man dem i omlopp — ja, då är man en slösare. Lyckas man komma åt storkovan, så har man naturligtvis knyckt den. Får man den inte, så är man ett kräk.

Livet är utan tvivel en smula konstigt.

(*"Hakoniten", Hakonbolagen*)

Att Sveriges totala produktionsökning i förhållande till andra länder nu börjar släpa efter, tyder på att de industriella investeringarna de senare åren icke varit tillräckliga. I ett land med full sysselsättning måste produktionsökning i särskild grad ske genom förbättrade metoder, så att varumängden per man växer. Det är den enda vägen till ökad standard. (*"Bult-pressen", Bultfabriks AB*)

Språkkunniga och flinka "skrivmaskinsflickor" utgör en viktig kugge i administrationen. Här ett avsnitt av Skrivcentralen i "stora rummet". Närmast kameran fröken Gunvor Sjöberg, där bakom fr.v. fröken Astrid Petersson samt fruarna Anna Sjöberg och Edith Streit. Infälld fru Norma Larsson.

speciell avdelning, som kallas *Skrivcentralen* och förstas förestås av nestorn, fröken *Astrid Petersson*. Lika självklart är det, att fröken *Petersson* undervisar "kontorsskolans" elever i maskinskrivningens konst. På *Skrivcentralen* arbetar ett tiotal flyhänta damer med elektriska skrivmaskiner. Här utskrives svenska och utländska brev efter diktamen på ediphoterullar och andra ljudbevarare, vilka mer och mer fått ersätta stenogrammen. Det är främst Försäljningsavdelningens korrespondenter, som är författare till breven och som alltså håller dessa kunniga damer varma. Språkkunskaperna sitter här i högsätet, och

dess vidmakthålles genom kurser och utlandsresor, vilka vidgar blicken och ökar verktygsskörden. Planerar Ni en utlandstripp, så kontakta gärna exempelvis fruarna *Anna Sjöberg* och *Norma Larsson* eller fröken *Gunvor Sjöberg*. De står säkerligen till tjänst med närmare upplysningar.

Epo

Vidareinformationen behöver effektiviseras

Detta påpekande gjorde sekreteraren i Svenska Arbetsgivarföreningen Lennart Bondesson vid ett informationsmöte i september om företagsnämndsavtalet med de anställda vid Glasullsbolaget. — Fyrtio gruvkarlar på gemensamt möte med samarbetskommittéerna vid skånegruvorna. — Hyllingeverken lägges ner t.v. — Ångkraftverket i Nyvång skall köras t.v. under 5 år. — Nya färger i HÅBINOL-programmet. — 21 nya elever i Verkstadsskolan i Höganäs. — Stor efterfrågan på Desoxil från Trollhätteverken.

En effektivisering av vidareinformationen är av nöden, och vi får experimentera för att finna den bästa vägen, framhöll sekreterare Lennart Bondesson i Svenska Arbetsgivarföreningen, då han som förste inledare vid informationsmöte för de anställda vid Glasullsbolaget om företagsnämndsavtalet berörde denna punkt.

Tyvärr hade utöver nämndledamöterna inte så många anställda infunnit sig till mötet. Dir. Rickman hade hälsat välkommen, varvid han deklarerat företagsledningens vilja att medverka till en effektiv nämndverksamhet. Han hade vidare framhållit värdet av att få impulser utifrån.

I sitt inledningsanförande underströk sekr. Bondesson det värdefulla i att få diskutera problemen ute på arbetsplatserna och ställde frågan, hur företagsnämndsverksamheten i landet fyllt sitt syfte. Han framhöll bl.a. värdet av en aktiv förslagsverksamhet och efterlyste större intresse därför från teknikernas sida.

LO:s sekr. Ramstén inledningstalade också. I fråga om vidareinformationen menade herr Ramstén, att det var viktigt, att denna hade så många fakta som möjligt att stödja sig på. Han lovordade Arbetsgivarföreningens initiativ yxtaholmskurserna för företagsnämndsordförande. Men på arbetarsidan måste man också ta sig själv i kragen och göra allvarliga ansträngningar att förvärva kunskaper för att kunna förstå den information som lämnas, sade herr Ramstén.

I den efterföljande diskussionen deltog framför andra nämndledamöterna och fackförordningsordföranden Gösta Andersson. Han förde bl.a. på tal ersättningsbeloppens avvägning och dessas bekantgörande.

Som avslutning på informationsmötet visades stillfilmerna "Ekonomisk höstjournal 1955" och "Glasfiberprodukter".

Efter informationsmötet samlades nämndledamöterna till årets tredje sammankomst, i vilket hrr Bondesson och Ramstén också deltog.

Dir. Rickman redogjorde för marknadsläget, varav bl.a. framgick att ökad konkurrens väntas före nyåret.

I reflexfabriken pågår ombyggnad av maskineriet, och produktionen väntas komma igång under december månad.

Produktionsläget har tidigare kännetecknats av brist på arbetskraft, meddelade ing. C. Lindén, men anställandet av dansk arbets-

kraft har förbättrat situationen. Tillverkningen av skivor har t.v. fått anstå, och detsamma gäller hörselskydd och M-fiber, som emellertid nu väntas komma igång sedan arbetskraftstillgången förbättrats.

Dir. Rickman informerade om Glasullsbolagets nya organisationsplan och meddelade slutligen, att W. Wictors förslag vid utskärning av Bisolaisolering skulle föreslås till be-löning.

Gruvarbetarna i Nyvång har fått trevligare matplatser

Bland de ordnings- och trivselfrågor, som diskuterades vid sammanträde med samarbetskommittén vid Nyvångs gruva, kan nämnas, att samtliga matplatser under jord har försetts med nya bord och bänkar samt belysning. Prov med strålvärme skall utföras. Ordf., ing. S. E. Jansson, redogjorde för pågående prov med en mer hygienisk toalett förd av firma Sanibox. Prov med strålvärme pågår utefter ett av plockbanden. Innan kall-vintern kommer, beräknas samtliga band bli försedda med detta slags uppvärmning.

Ett nytt lönesystem tillämpas på prov fr.o.m. den 1 september för nybörjare. Detta syftar till en ersättningsform, som i hög grad gör förtjänsten beroende av nybörjarens prestation och även det ordinarie lagets förmåga och vilja att på bästa sätt lära och sysselsätta nybörjaren.

Av ordf. redogörelse för kolproduktionen i Nyvång för tiden jan.—aug. under åren 1952 till 1955 framgick, att denna är sjunkande. Den största orsaken till detta förhållande, sade ing. Jansson, är den ständiga arbetskraftsbristen och den stora omsättningen av arbetsfolk samt omöjligheten att stabilisera arbetsstyrkan på grund av brist på familjebostäder. För att avhjälpa bristen på arbetskraft har ett flertal finska arbetare anställts vid gruvdriften, och f.n. finns ca 50 finnar vid Nyvångs gruva.

Ordf. meddelade vidare, att Ångkraftverket i Nyvång, som enligt tidigare beslut skulle nedläggas fr.o.m. den 1 okt. i år, t.v. under 5 år skall köras för Vattenfallsstyrelsens räkning. Den nya situationen har uppkommit genom den osedvanligt ringa nederbörden i år, varför samtliga ångkraftverk i Sverige måste hållas i gång. Detta medför för Nyvångs del en oförutsedd behovsökning av kol till Ångkraftverket.

Ing. Ingemar Lindgren på Försäljningsavdelningen i Höganäs informerade kommittén om dagens kolsituation. En kortfattad återblick på de gångna 10 åren från 1945 summerades i ett diagram, där man kunde avläsa förändringarna i såväl produktion, konsumtion och försäljning som i brytningskostnader och försäljningspris.

Han lämnade till sist en kort orientering om kolkonsumtionen i Sverige och de svenska kolens möjligheter att placeras i marknaden i konkurrens med importkol, koks och olja.

Fyrtio gruvkarlar på gemensamt möte med samarbetskommittéerna

Fyrtio gruvkarlar sammanstrålade på Järnvägshotellet i Åstorp, då gemensamt sammanträde hölls med samarbetskommittéerna vid Höganäs, Bjuv-Gunnarstorps, Skromberga och Nyvångs gruvor. Avsikten är, framhöll ordf. övering. M. Smedberg, att på försök sammanträda varannan gång med samtliga gruvor för att därigenom ha möjlighet att ordna filmförelisningar m.m. och lämna översiktliga redogörelser, och varannan gång ha lokala sammanträden med lokala diskussioner. Givetvis föreligger alltid möjlighet att därutöver kalla till lokala sammanträden, när behov anses föreligga, sade överingenjören.

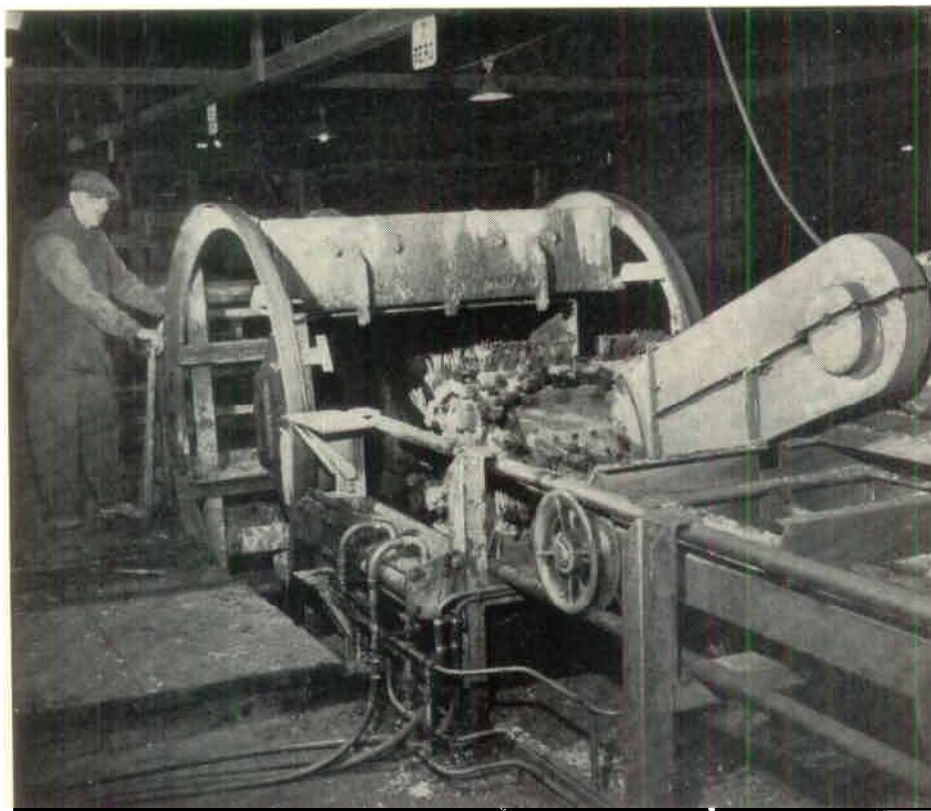
Ordf. lämnade en översikt över den aktuella internationella situationen på bränslemarknaden och berörde avsattningsmöjligheterna för de skånska kolen i konkurrens med oljan. Han redogjorde också för arbetskraftssituationen, varvid den finska arbetskraften kom in i bilden, samt för dennas inverkan på produktionen, vilken belystes i siffror.

Med 50 bilder gav övering. en revy över senaste årens rationaliseringar. Han lämnade också en redogörelse för de senaste årens geologiska prospektering inom gruvdistriktet och omnämnde gjorda upptäckter samt det fortsatta undersökningsprogrammet. "Höganäs-journalen 1954" och "Ekonomisk höstjournal 1955" visades, varefter man hade valt en färgfilm från Sydafrika som avslutning.

Oförändrad olycksfallskurva vid Schakt Gustaf Adolf i Höganäs

Ordf. i samarbetskommittén vid Schakt Gustaf Adolf i Höganäs, ing. Curt Peterson, rapporterade vid sammanträde i september, att från årets början t.o.m. sept. hade inträffat exakt samma antal olycksfall i Schakt Gustaf Adolf som under motsvarande tid i fjol eller 11 st. Antalet förlorade arbetsdagar vid dessa olycksfall hade emellertid ökat från 100 till 137 dagar. Konjunktur- och marknadsöversikt lämnades, och Höganäskoncernens förvaltningsberättelse överlämnades för cirkulation bland ledamöterna.

Av produktionsöversikten framgick, att verklig brytning av lera från årets början ligger under beräknad kvantitet, på grund av ringa efterfrågan på chamotte. För kolbrytningen råder motsatt förhållande.

Denna vagnrensare vid Nyvångs gruva har visat sig ändamålsenlig, och en dylik kommer också att inmonteras vid Schakt Gustaf Adolf i Höganäs. Mannen vid spaken heter Ragnar Eriksson, och han har varit gruvarbetsarbetet trogen i 35 år.

Många ordnings- och trivselfrågor behandlades för omedelbar åtgärd eller undersökning. Ordföranden meddelade, att den i Nyvång utexperimenterade vagnrensaren givit gott resultat och med det snaraste kommer att inmonteras på gamsen i Schakt Gustaf Adolf, att på förekommen anledning order givits att papper skall användas som förladdning vid sprängning, att den nya arbetskraften om möjligt redan från början skall uppläras av en särskild instruktör och att en stor elektrisk fläkt inmonterats i cykelvägen vid 9 L, för att lufttillförseln till orterna innanför förkastningarna skall bli väl tillgodosedd.

Av reparatör Oskar Lundahl föreslages ändring av luftcylinder till stoppmölla, som provats och utfallit till belåtenhet, föreslog kommittén till belöning.

Skrombergaverkens generatoranläggning får "nytt ansikte"

En ingående intern information lämnades ledamöterna i samarbetskommittén för *Skrombergas fabriker* av ordf., övering. Walter Cronström, vid sammanträde i september. Vi gör följande utdrag ur överingenjörens redogörelse:

— Ny kolmatning är under montage vid generatorerna, och ny asfalterad kolplan anlägges. Ett nytt tjärntorn skall ersätta de gamla tjärcesternerna, och tömningen av tjärbaskarna avses i framtiden läggas över till vakuum-tank. Den nya asksilon är sedan en tid i drift,

och så snart vägen ut till askhögarna förstärks, blir det askutkörning per bil.

Samtliga ugnar är i drift, och därutöver disponeras fortfarande en tunnelugn i f.d. Finkermiska fabriken i Höganäs. Automatisk dragkontroll på tunnelugnarna är under uppsättning. Syremätare har beställts. Sedan en tid tillbaka är en tysk teknolog sysselsatt med att kartlägga ugnarnas värmebalans.

För att säkerställa tillförsel av torr lera under vinterhalvåret till klinkerfabrikerna och rörfabriken anläggs en ny upplagsplats för klinkerleror. I klinkerfabrikerna har golven vid ugnarna lagts om för att möjliggöra sättning och tömning med hjälp av gummihjuls-vagnar.

I glasravadelen övervägs maskinsprutning av vissa formstenstyper i stället för nuvarande handsprutning. Laboratoriet har utfört en ingående utredning om olika typer av massa för erhållande av högsta kvaliteter syrafast tegel. S.k. Stebbinstegel har börjat tillverkas om några 100 ton till att börja med. I Rörfabriken i Höganäs pågår omfattande försök med den amerikanska bråkan, vilkas resultat sedan kan tillgodogöras också i Skromberga.

I sorteringshallen har sortering och packning studerats, och resultatet härav kommer att så småningom prövas vid en specialkonstruerad provbana. Vid lastningen har den speciella kajsträckan för lastning av bilar förlängts, vilket kommer att nedbringa lastningstiderna.

Bedömningen av förbättringsförslag diskuterad vid Centralverkstaden

Vid årets tredje sammanträde med samarbetskommittén för *Centralverkstaden* diskuterades ett tiotal förbättringsförslag. Efteråt följde diskussion angående principerna för bedömningen av en förbättrings värde. Ordföranden, 1:e ingenjör Malte Johansson, framlade olika synpunkter, som kan inverka vid bestämmandet av belöningen för ett förbättringsförslag. "Nämndemännen" syntes vara införstådda med den förklaring, som lämnades.

Ing. Johansson rapporterade vidare en del personalförändringar. Verkmäst. Carl Hansson på Snickerifabriken avgår sålunda med pension den 30 oktober, och förman Karl-Alve Jönsson heter efterträdaren. Verkmäst. Kjell Kindblad på offertavdelningen lämnar företaget den 1 oktober och efterträdes av ing. Sven Agendahl. På Centralförrådet har Bengt Ringlund anställts som förrådsbokhållare. Ordföranden meddelade i detta sammanhang, att byggnadstillstånd erhållits för utbyggnad av kontoret.

Verkstadsskolan har startat höstterminen med 21 nya elever med fyraårigt kontrakt. Centralverkstaden har behov av ytterligare yrkesfolk, men bostadsbristen lägger hinder i vägen. Ordf. redogjorde för en del större såväl pågående som offererade arbeten.

Flera ordnings- och trivselfrågor ventilerades. Bl.a. diskuterades klädeskåpens för- och nackdelar samt frågan om försäkring av persedlarna. Ersättning av förlorade verktyg kom också på tal. Ing. Johansson meddelade, att företaget inte ersätter några förlorade verktyg, såvida inte särskild omständighet har spelat in. Beror förlusten inte på slarv, kan ersättningsskyldigheten diskuteras, sade han.

Som uppskattad avslutning på sammanträdet visades filmerna "Ekonomisk höstjournal 1955" och "Höganäsjournalen 1954".

Information om Automation

Produktionsöversikter lämnades vid sammanträde med *Metallurgiska avdelningens* samarbetskommitté i början på oktober för de tre driftsenheterna Järnsvampsverket, Järnpulververket och ALUMO-verket av ingenjörerna A Christoffersson, Göte Mellquist och Valter Florin.

Ordf. meddelade, att G Thornblad, I Heinevall och A Andersson erhållit belöningar för sina förbättringsförslag. Johan Olssons förslag om elektrostyrning i ALUMO-verket har provats och användes nu i drift.

Direktörsassistent Bertil Lundell, Försäljningsavdelningen, belyste i ett anförande inledningsvis den tekniska utvecklingen under de senaste 10 åren fram till begreppet Automation, som han sedan definierade och grundligt klarade för nämndledamöterna. Det intressanta föredraget kompletterades med två amerikanska filmer.

"Bad i tullen?"

Nämndledamöterna i *Transportkontorets* samarbetskommitté diskuterade vid senaste sammanträdet badfrågan vid Höganäs hamn. Detta gällde givetvis inte friluftsbaden. Wilhelm Nilsson nämnde förslagsvis tullhuset som lämpligt för ändamålet.

Karl Jönsson, Gunnar Persson, Karl Blomgren och Axel Olsson hade var sitt förslag till förbättringar. Två av dessa var av skyddskaraktär, varför de hänsköts till Skyddskontoret.

I samband med den marknadsöversikt, som uppgjorts av försäljningsdirektören, visades stillfilmen "Ekonomisk höstjournal 1955".

Nya färger i HÄBINOL-programmet

Samarbetskommittén vid *Kemiska fabriken* och *Centrallaboratoriet* inledde sitt septembersammanträde med visning av "Ekonomisk höstjournal 1955". Ordf., 1:e ing. Eric Nilsson, hälsade de nya ledamöterna Bertil Nilsson, Theodor Bengtsson, Dan Cronqvist, Henry Persson och Margaretha Johnsson välkomna.

Reklamassistent Erik Kjellsson på Informationsavdelningens kundsektion höll ett intressant föredrag om reklam i allmänhet. Han redogjorde ingående för hur årets HÄBINOL-reklam bedrivits. I den efterföljande diskussionen framkom en del nya synpunkter på sättet att göra reklam.

Av produktionsrapporten framgick att försäljningen av HÄBINOL varit lägre än föregående år. Detta beror till stor del på att kunderna har ganska stora lager av HÄBINOL A, som de vill göra slut på, innan de köper den nya HÄBINOL brun, framhöll ing. Nilsson. Nya HÄBINOL-färger — vit, gulbeige och svart — har utexperimenterats och kommer att provas nästa år.

Kand. Harry Richter framhöll, att man på Centrallaboratoriet har 10 % flera analyser än i fjol, samtidigt som personalsvårigheter gör sig gällande på grund av militärinkallelser. Man har börjat med speciell analysstatistik från januari i år. Ing. Yngve Bohlin om-talade, att omsättningen på Experimenthallen är dubbelt så stor som förra året. Det meddelades, att en ny informationsträff skall ordnas för Centrallaboratoriet.

Ungkarlsförläggning i Bjuv

— De ledande eldfasta tegelfabrikerna i Tyskland är nu på god väg att inhämta det försprång i fråga om modernitet, vi haft under några år, och de har i flera fall hunnit längre.

Detta framgick inledningsvis av den redogörelse, övering. Bengt Aggeryd lämnade samarbetskommittén vid *Bjuvsverken* över en nyligen tillsammans med dir. Olsson företagen studieres i Tyskland.

— **Det är främst den maskinella utrustningen**, som utvecklats mycket snabbt, sade övering. vidare. Bl.a. ger nya maskiner för

massaberedning en mycket välbearbetad, smidig massa, som uppvisar en homogenitet, som tidigare inte uppnåtts, och därmed många kvalitativa fördelar och även högre produktion. Stor vikt lägges vid måttnoggrannheten, och därför ägnas stor omsorg åt att hålla formarna i gott skick genom ofta förekommande översyn. På flera ställen var renligheten frapperande.

I anslutning till övering. redogörelse framhöll ordf., ing. Lennart Sjöberg, att även hos oss pågår fortlöpande rationalisering bl.a. med sikte på att ta bort det tyngre, manuella arbetet.

Det meddelades, att maskintvättstugan håller på att omändras till ungarlsförläggning med plats för 12 personer. Slutligen tog Thure Pettersson ånyo upp frågan om studieresor.

Ny bråka i Stengodsfabriken

Ordf., ing. Enar Askeroth, nämnde i sin produktionsrapport till samarbetskommittén vid *Byggnadskeramiska avd.* i Höganäs bl.a., att i Rörfabriken är friskluftanordningen för begjutarna i X:ans torklada och fläktarna i i östra väggen till VI:ans ugn under diskussion. Räkneverk för klytantalen skall monterats för att presslagen skall förse med jämn massatillförsel hela skiftet. Den nya bråkan till Stengodsfabriken väntas inom kort.

Då kursen "Arbetskydd lönar sig" inte fått tillräckligt antal deltagare för att komma igång, talade Gunnar Nilsson för att göra propaganda genom personlig kontakt. Kan kursen medverka till att det blir bara ett olycksfall mindre, så är vårt arbete till nytta för såväl den enskilde som för Bolaget, framhöll Nilsson.

I anslutning till lämnad marknadsöversikt visades stillfilmerna "Ekonomisk höstjournal 1955" och "Höganäsjournalen 1954". För att delge samarbetskommittén information om hur försäljningsarbetet bedrivs, lät ordf. några nya prospekt och broschyrer cirkulera bland nämndledamöterna.

Driften vid Hyllinge- verken lägges ned

Vid sammanträde den 28 september med samarbetskommittén för Askoplattfabrikerna i Nyvång och Hyllinge meddelade nämndordföranden, övering. Walter Cronström, att driften vid Hyllingeverken med det snaraste t.v. helt nedlägges. Detta bolagsledningens beslut kommenterade övering. Cronström enligt följande:

— På hösten 1954 omlades tillverkningen i Hyllinge från murtegel och dräneringsrör till s.k. Asko-plattor, en produkt som användes till mellanväggar. Omläggningen hade föranletts av en motsvarande förskjutning i efterfrågan, vilken haft till följd, att den sedan flera år i Nyvång bedrivna tillverkningen av dylika plattor blivit otillräcklig. Vid omläggningen lämnades hela murtegelmaskineriet intakt, varigenom man ville skapa möjlig-

het att återupptaga murtegeltillverkningen, om läget skulle motivera detta.

Den begränsade tillståndsgivningen på byggnadsfronten har medfört en riklig tillgång på mellanväggsplattor i marknaden. Den därigenom skärpta konkurrensen har gjort det omöjligt att f.n. vinna avsättning för tillskottsproduktionen av Asko-plattor från Hyllinge annat än till kraftigt reducerade priser. Då dessa icke skulle tillnärmelsevis täcka tillverkningskostnaderna och då icke heller någon löande avsättning av alternativet murtegel i dagens läge kan påräknas, kommer driften vid Hyllinge att med det snaraste t.v. helt nedläggas. Nedläggningen berör endast 10—12 man, vilka bolagsledningen i samråd med vederbörande fackförening kommer att bereda sysselsättning i andra av Höganäsbolagets närbelägna anläggningar, där stort behov av arbetskraft föreligger.

Hur framtiden skall gestalta sig för Hyllinge fabriker är i närvarande stund ovisst. Utredning föreligger enligt flera alternativ, tyvärr samtliga förenade med ganska stora investeringar, vilka som bekant f.n. är underkastade betydande restriktioner.

Stor efterfrågan på Desoxil

Då företagsnämnden vid *Trollhätteverken* sammanträdde i sept., presenterade ordf. ing. Kjell Ehrenstråhle de nya bottensektioner till SiC-ugnarna, vilka nu håller på att färdigställas. Ugnarna är uppbyggda av standardiserade byggelement med undantag av botten-delen, som nu består av ca 3,5 m² murbruk. Detta skall nu ersättas med färdiggjutna 1 m långa sektioner, som ställs på plats medelst truck. Förutom vissa inte oväsentliga driftstekniska fördelar kommer systemet, när det helt genomförts, att nedbringa reparations-tiden till en bråkdel av den nuvarande. Vidare konstaterades att efterfrågan på Desoxil visat ökning.

Tusen kronor i belöning i senaste förslagsronden

Nio förslagsställare från Bjuv, Höganäs och Skromberga var med om att dela en tusen-lapp vid senaste bedömningen. Pressare Eric Johansson i Rörfabriken, Höganäs, hade ett eget förslag och ett annat tillsammans med smörjare Oskar Pålsson. I båda fallen var det fråga om en anordning vid rörpress.

Övriga höganäsare var brännare Hilding Hall, Stengodsfabriken — ny skrotkasse, smörjare Edvin Landgren, Fabrik V — förfarande vid krossning, reparatör Gustav Thornblad, Järnpulververket — anordning vid spånkross, reparatör Ino Heinevall, Järnpulververket — manöverorgan i gasolcentral och siktare Allan Andersson, ALUMO-verket — ändring på siktare.

Bjuvsverken representerades av truckförare Gustav Wernberg — transportorganisation vid elevator, och pressare Sture Tillys i Skromberga förbättringsförslag benämndes "ljuddämpare vid luftdriven rullborste".

Koncernen runt

**"Att stå mitt upp i smöret"
är inte alltid så angenämt**

Detta kunde vice brandchefen Olle Arvidsson skriva under på, när han på informationsmöten i brandskydd vid Höganäsbolaget redovisade sina personliga erfarenheter från fryshusbranden i Hälsingborg ett par dagar

tidigare. Och man förstår också den brandman, som på morgonkvisten efter många timmars ansträngande brandsläckningsarbete utropade: "Nu skall det smaka gott med ett bastubad och en stor smörgås — utan smör!"

Det var också andra brännbara ämnen, som diskuterades vid dessa informationsmöten i

Koncernchefen dir. P. Eg. Gummeson i gemyttligt samtal med en av festdeltagarna vid arbetsledarjubileet i Bjuv, förre gruvförmannen Ernst Persson.

Vilket brännbart ämne framkallar dessa solvargssleenden? Bilden togs vid informationsmöte i brandskydd med Höganäsbolagets driftsbefäl i Höganäs. Fr.v. v. brandchef Olle Arvidsson, brandingenjörerna S. Hård och C. A. Ramnerö samt skyddsinspektören kapten Allan Jungbeck.

Arkitekturskolan vid Chalmers Tekniska Högskola och Slöjdföreningens skola, Göteborg, visade på H:s en modell av en familjsbostad med möbler, textilier och olika inredningsdetaljer. Modellen behövde på grund av sin storlek placeras i ett eget hus — ATRIUM. Arbetsgruppen från Göteborg hade fria händer när det gällde husets utformning. Efter överläggningar med Höganäsbolaget kom detta att beklädas med glaserade vägglättor från Skramberg. Dessa uppsattes i ett ganska avancerat färgmönster, som blev mycket omdiskuterat och som därigenom väckte åsyftad uppmärksamhet.

Höganäs och Bjuv med Bolagets driftsbefäl. Avsikten med mötena var en genomgång av brandförsäkringsbolagens tarifförenings omarbetade och moderniserade sedan 1942 gällande s.k. fabriksvillkor. Dessa inrymmer, vad som ur brandsynpunkt bör iakttas inom industrins anläggningar, för att dessa skall vara försäkringsbara. Förutom v. brandchef Arvidsson deltog brandingenjörerna S. Hård och C. A. Ramnerö i sammankomsterna.

— Den väsentligaste nyheten i de omarbetade fabriksvillkoren, framhöll skyddsinspektören, kapten Allan Jungbeck, består måhända däri, att en mängd tillämpningsföreskrifter, definitioner osv. samlats överskådligt och praktiskt i ett häfte, avsett att tilldelas varje ingenjör och arbetsledare ute i driften.

Denna personal vid Bolaget hade sålunda strålat samman för genomgång av den lilla handboken, som i fortsättningen kommer att utgöra ett utomordentligt stöd för driftsbefälets förebyggande brandskyddsverksamhet. Ingenjörerna Hård och Ramnerö — den sistnämnde efterträdare till ing. Hård, som med ålderns rätt avvecklar sin konsult- och kontrollverksamhet inom Höganäsbolaget som representant för försäkringsgivaren Skandia-Freja — besvarade frågor från auditoriet angående brandtekniska detaljer. I samband härmed visades filmen "Välståndet växer".

Ett uppskattat inslag utgjorde v. brandchef Arvidssons egenhändigt upptagna kortfilm i färg, utvisande såväl felaktiga som riktiga metoder vid brandsläckning. Hans redogörel-

Hoeganaes Sponge Iron Corp. i Riverton "världens största järnpulveranläggning"

Ur den amerikanska tidningen Courier-Post, Camden, N.J. saxar vi denna artikel om vårt amerikanska dotterföretag.

Hoeganaes Sponge Iron Corp., världens största tillverkare av järnpulver för framställning av metalldelar till maskiner för industrier och hushåll, har sedan fyra år haft sitt säte i Riverton. Företagets anläggningar, som kostat flera miljoner dollars och som består av åtta jättebyggnader på en yta av 50 acres (ca 200 000 m²), ligger vid Riverton Road, mellan Riverton och Riverside. H.S.I.C., som grundades 1950, började uppföra Riverton-anläggningen 1951, och produktionen kom igång 1953. F.n. utnyttjar man praktiskt taget hela den nuvarande kapaciteten.

Produktionen kan fördubblas

Om så erfordras, kan företaget fördubbla

tillverkningen genom att obetydligt utöka anläggningen. Den viktigaste produkten är järnsvampspulver, använd som utgångsmaterial vid framställning av metalldelar, vilka i sin tur tillverkas på pulvermetallurgisk väg. Sistnämnda metod kan i korthet beskrivas sålunda: först blandas järnsvampspulvret med legeringspulver och smörjmedel, varefter blandningen komprimeras under högt tryck i formar, som motsvarar den önskade delen. Sedan delen formats, sintras (värmebehandlas) den vid hög temperatur i skyddsatmosfär. Detta förfaringssätt ger en produkt, som inte behöver ytterligare maskinellt bearbetas.

Många användningsområden för järnpulver

Hoeganaes järnsvampspulver användes vid framställning av kugghjul, lager och talrika andra konstruktionsdetaljer av metall. Dessa delar återfinns i bilar, elektriska apparater,

Flygfoto av Järnsvampsverket i Riverton, New Jersey, USA, beläget i närheten av Delawarefloden.

kontorsmaskiner, leksaker och många andra slags metallindustriprodukter.

Ett annat område, till vilket Hoeganaes Sponge Iron Corp. levererar sina alster, är för tillverkning av svetselektroder. Här ingår järnpulvret som beståndsdel i det hölje, som användes för en ny typ av svetselektroder.

Hoeganaes "strömlinjefabrik" i Riverton innebär förverkligandet av industrimannens djärvaste drömmar. Och man har gott om armbågsrum för vidare utvidgningar i en ständigt växande industri. Det nuvarande geografiska läget med de utomordentliga transportmöjligheterna i Camden-Philadelphiaområdet har varit en stor tillgång. Floden, järnvägarna och lastbilarna i Delaware Valley erbjuder utmärkta transportmedel såväl för den erforderliga importen av högklassig järnmalm som för expeditionen av färdiga produkter, vilken äger rum i stora kvantiteter.

Forts. fr. föreg. sida

se för fryshusbranden gav också många goda tips i en sådan svärbemästrad situation.

Arbetsledareföreningen vid Verken har 35 år på nacken

Blå Vinkeln i Bjuv hade sista lördagen i augusti valts som festplats, när Avd. 122 av Sveriges Arbetsledareförbund i Bjuv celebrerade sin 35-åriga tillvaro under stor anslutning av medlemmar med damer och inbjudna. Bland de sistnämnda märktes Höganäs-koncernens chef, dir. P. Eg. Gummeson, en av initiativtagarna till arbetsledareföreningen, f. gruvfogden Hjalmar Lindkvist, Bjuv, samt

kolleger från avd. i Höganäs och Åstorp.

Avd.-ordföranden, maskinmästare Knut Jensen, hälsade välkommen till de festligt dukade borden. Sedan elektrikerförman Evon Nilsson lämnat historik, var det tid för lyckönskningstalen. Dir. Gummeson anknöt till historiken, och han lovordade den moderata hållning, som intagits inte minst från förbundsstyrelsens sida. Förman Uno Olsson framförde lyckönskningar från kollegerna i Höganäs, och förman Erik Cellin talade för avdelningen i Åstorp.

Av historiken framgick, att avdelningen bildades i Hyllinge den 26 juni 1920 under namn Avd. 122 Hyllinge av Allmänna Verk-

mästareförbundet. Så sent som 1946 ändrades lokalnamnet till Bjuv. I den första styrelsen ingick överfogde Bengt Lundkvist, ordf., gruvfogde Bernhard Jönsson, kassör, och lastningsförman Hans Lindskog, sekr. 1938 erhöll avdelningen av Bolaget egen lokal i "Sprickan" jämte kontantbelopp till inventarier. Efter fyra år blev det lokalbyte, och nya lokaler ställdes till förfogande av företaget vid Schakt III i Bjuv. 1950 anslöt sig arbetsledarna vid Findus till avdelningen i egen sektion, och medlemsantalet utgörs nu 81.

Jubileumsfesten blev ett värdigt firande av milstolpen med mycket animerad stämning och dans till sena morgontimmarna.

3000 besöker årligen Handöls Täljstens AB

Vi har bläddrat i besöksboken och funnit, att Höganäsbolaget varit ett flitigt anlitat studieobjekt i år. Många utlänningar har haft Bolaget som mål — långväga gäster från Amerika och från flera europeiska länder.

Olika kategorier finns representerade — geologer och geografer från in- och utlandet, högskolor och lägre läroanstalter inte minst danska, skilda organisationer och sammanslutningar samt givetvis rena industribesökare.

För de allra flesta har Schakt Gustaf Adolf med sin gruvbio varit huvudmålet, och vid september månads utgång hade 5 000 personer i år upplevt sensationen av en biografföreställning 100 m under jorden. Men Centrallaboratoriet i Höganäs och anläggningarna i Bjurv samt Skromberga har också haft många besökare. Även Glasullsbolaget i Billesholm har ofta kommit med i bilden, och Handöls Täljstens AB har årligen 3 000 besökare. Vi redovisar nedan i små avsnitt några av besöken.

SIF:s lokalavdelning i Höganäs gick under jorden, dvs. höll ett av sina sammanträden i Höganäs gruva. Denna leende kvintett "SIF-flickor" förefaller allt vara på synnerligen gott humör. Fr.v.: Norma Larsson, Majken Bengtsson, Edith Streit, Astrid Petersson och Edvor Blomqvist.

Fjärde årskursen gruvkarlar på Tekniska högskolans bergsavdelning i Stockholm, 22 till antalet med professorerna I Janelid och K Karlén i spetsen, inledde i mitten av april de många studiebesöken från högskolor och andra läroanstalter, som sedan följde slag i slag.

✽

Ett tjugotal geologer från universitetet i Utrecht i Holland gjorde i slutet av maj en tre veckors studieresa i Skandinavien med besök i Kullabygden, varvid Höganäsbolaget var ett av målen. Färdledare var dr Tage Nilsson i Lund, och i det holländska sällskapet ingick professorerna M G Rutten, W Nieuwenkamp och G H R von Koenigswald. Besöket vid Bolaget började ute i Margretebergs lerbrott och avslutades i Schakt Gustaf Adolf, där geologerna stannade länge och gärna.

✽

En delegation från Söråkers Sulfidfabrik, som äges av Svenska Cellulosa AB, gjorde i juni ett tvådagars besök vid Billesholms Glasulls AB och Höganäsbolaget. Bakgrunden till detta industribesök var, att Glasullsbolaget som bekant kommer att etablera sig i Söråker uppe i Medelpads nordligaste socken cirka tre mil norr om Sundsvall. Söråkersdelegationen under ledning av plastchefen övering. Carl Sundberg bestod av arbetare uttagna av fackföreningen.

✽

Brandskyddsmötet i Hälsingborg under tre dagar i mitten av juni var ett av de största i sitt slag, som ägt rum i Sverige. Omkring 180 kongressdeltagare passade också på att göra en nedstigning i Schakt Gustaf Adolf i Höganäs. Dessutom besågs Centrallaboratoriet.

✽

Mellan de nordiska ländernas fackförenings-

förbund förekommer utbytesresor i studieflyt. Första veckan i juli var en finsk grupp på elva personer på besök i Sverige, och Höganäsbolagets anläggningar var ett av studiemålen.

I det finska sällskapet, som representerade Finska Glas- och Porslinsarbetareförbundet, ingick några damer. Endast fyra av deltagarna talade svenska. En av dessa, fru Lydia

T.v. Söråkersbon Gustav Höglund, i mitten, utvecklar sina synpunkter om företagsnämndsverksamheten för ingenjör Sten Sernevi, t.v., blivande driftsingenjör vid Billesholms Glasulls AB:s filialfabrik i Söråker i Norrland, och redaktör Ragnar Engberg, Informationsavdelningen. T.h. De holländska geologer från Utrecht, som besökte Kullabygden och Höganäsbolaget i maj, hade sällskap med en söt svenska, geolog Ella Johansson från Lund. Hon syns här vid sidan om G J v.d. Lingen i Margretebergs lerbrott.

Haanpää från Helsingfors var en lika förtjusande som god tolk. Under Sverige-besöket medföljde ombudsmannen i Svenska Fabriksarbetareförbundet Thure Berglund. Kontaktsman i Höganäs hade varit förbundsstyrelseledamoten Henry Hansson, och han deltog jämte fackföreningsordföranden Egon Jönsson i studiebesöket vid Bolaget.

✱

Det sjätte Nordiska glasullsmötet hade i år förlagts till Sverige i augusti med Billesholms Glasulls AB som värd. I två dagar dryftade representanter för de fyra nordiska ländernas glasullsfabriker försäljnings- och tekniska problem.

Genomgång av Glasullsfabriken i Billesholm inledde första dagen, då man för övrigt ägnade sig åt tekniska diskussioner. Andra dagen besöktes Höganäsbolagets anläggningar i Höganäs, då programmet också upptog försäljningsdiskussioner och filmförevisningar.

✱

En grupp om 19 östtyska geografer från universitetet i Greifswald hade under en fem dagars studieresa i Sverige i slutet av augusti valt Höganäsbolaget som ett av studieobjekten med uppskattade besök i Centrallaboratoriet och Höganäs gruva.

Den tyska gruppens ledare, prof. Th. Hurlig, tackade för det vänliga mottagandet från Höganäsbolagets sida. Han kunde inte nog uttrycka sin beundran över Centrallaboratoriet. Det var något nytt för honom, att såsom där vetenskap och praktiskt arbete kunde

Dir. P Eg. Gummesson i samtal med några av medlemmarna i den amerikanska studie-delegation, som i augusti gästade Höganäsbolaget. Närmast till vänster om VD står reseledaren, dir. F Preston Forbes, chef för International Trade Development Division inom amerikanska handelsdepartementet.

40-årsjubilerande Höganäs Roddförening var som ett led i jubileumsfirandet medarrangör av Svenska mästerskapen i rodd på Västersjön i nordv. Skåne. I samband därmed gästade roddförbundets styrelse Höganäs och höll ett sammanträde i Höganäs gruvbio 100 m under jorden. Bilden är tagen vid detta tillfälle.

Besök på Centrallaboratoriet ingick i programmet, då finska fackföreningsrepresentanterna bekantade sig med Höganäsbolaget. Här demonstrerar laborant Helmer Persson apparat för bestämning av mjukningstemperatur. Intresserade åskådare är ombudsman Thure Berglund, Stockholm, förbundsstyrelseledamoten Henry Hansson, Höganäs, fru Lydia Haanpää, Helsingfors, och Uuno Kettunen, Iittala.

förekomma sida vid sida. Gruvbesöket senterades livligt, och företagets gästfrihet uppskattades till fullo.

Gruvbefäl från Bolaget Vieille Montagne i Zinkgruvan med ingenjör C A Widén som ledare har studerat den bergförankring — roof bolting — som nu allmänt användes i de skånska gruvorna.

— Höganäsbolaget är ju föregångare på detta område inom svensk gruvdrift, sade ing. Widén, och vi har farit till Skåne för att på platsen studera bergförankringen och ta del av de erfarenheter, som gjorts i de skånska gruvorna. Besök gjordes i Bjuvs gruva, där förankringsmetoden praktiskt demonstrerades, och dessutom tittade man på gruvbio i Höganäs.

Representanter för den ansedda firman Fridt & Co, Antwerpen, som är Höganäsbolagets ombud i Belgien, gjorde i mitten av september ett tvådagars besök som bolagets gäster. I sällskapet på tio personer ingick dessutom dr. de Brabandere, inspektör vid Belgiska hälsoministeriet, Mr. Bauwens, inspektör vid lantbruksministeriet, samt Mr. de Muynck, chefsarkitekt vid belgiska lantbruksförbundet.

Besöket avsåg bl.a. att bereda gästerna tillfälle studera Höganäsbolagets tillverkningar i nordv. Skåne och dessas användning inom närbelägna industrier samt att i övrigt ge inblickar i dessa näringsgrenar.

Tågthem gör en dags uppehåll i Enafor (Handöl)

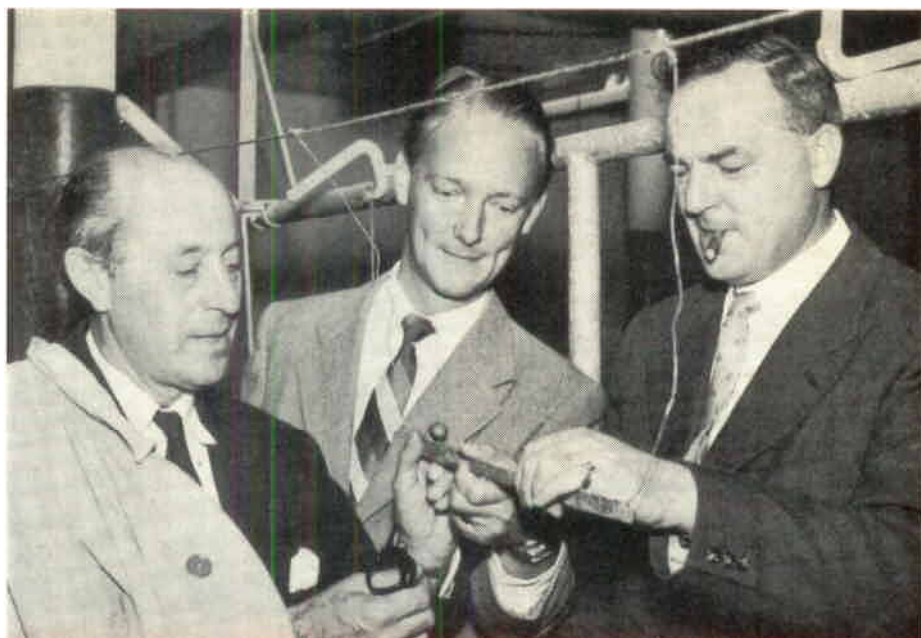
Fran Handöl rapporterar vår lokalkorrespondent följande från besöksfronten:

Vår industri besökes årligen av 2—3 000 turister. Nämnas bör, att STF:s tågthem gör uppehåll i Enafor (närmaste järnvägsstationen till Handöl) en dag för besök i Handöl. Tåghemmet kommer en dag i veckan under maj—augusti, och resenärernas antal brukar hålla sig omkring 100 personer, ibland skolor med ungdom i varierande ålder men oftast "vanligt folk".

Bland mera industri- och affärsbetonade besökare kan nämnas, att 16 försäljningschefer från ICA-koncernen gjorde ett besök i februari med dir. Kyhlstedt i Nordsvenska Köpmanna AB som ledare. Styrelsen för Kolmården och Gusta stenindustrier, åtta personer med dir. Arvid Reuterskiöld i spetsen, företog ett studiebesök i maj.

1 september var Handöl ett av målen för 14 danskar från Arbejdsteknisk Skole med Erna och Paul Waidtlow som ledare under deras studieresa i Sverige. Skolan är en fritidsskola för förbättring av arbetsteknik och arbetarskydd. De bästa eleverna hade uttagits till denna resa, som bekostades av Tuborg-fonden.

FF

En grupp belgare besökte Höganäsbolagets anläggningar i nordv. Skåne i studiesyfte. Denna bild togs i Hyllingegården, som äges av Bolaget, där Mr H Fridt, direktörsassistent Bertil Lundell och dr de Brabandere studerade en elektrisk ryggstötare.

Bergsmän från Zinkgruvan har studerat bergförankring i skånegruvorna. Här demonstrerar gruvarbetsare Edvin Johansson, Gunnarstorp, andra man fr.v., metoden "roof bolting". Åskådare är ing. Z Pilch, Höganäsbolaget, samt ingenjörerna A Persson och C A Widén från Zinkgruvan.

På Försäljningsavdelningen i Höganäs finns i ett rum intill exportkontoret en apparat, som vid första anblicken ser ut som en gammaldags hemmagjord sekretär. Men tittar man närmare, tänker man kanske att det här är nog en kombinerad inbyggnad av en telefonapparat och en skrivmaskin. Man ser nämligen en telefonfingerskiva och ett tangentbord till en skrivmaskin sticka fram från innandömet.

Och alldeles riktigt, det är en sammankoppling av ett telefonsystem och en elektrisk skrivmaskin till en Telexanläggning, dvs. kort uttryckt en skrivande telefon.

En närmare presentation av Telex skall lämnas härnadan, och därför är vi nu inne i "Telex-rummet". Maskinen börjar plötsligt gå, en av våra förbindelser har anropat oss, och vi kan läsa hur fjärrskrivmaskinen automatiskt nedskriver följande meddelande på den pappersförsedda valsen:

"clayworks hgn (= Höganäsbolagets telexnamn) soderhaak gbg (= vårt göteborgsom-buds, Söderberg & Haak, telexnamn) till herr Cronqvist kan Du ordna 11 mtr 408 vit glas-syr... mycket angeläget försök lämna besked före kl 16.30 — Lidholm ***"

Klockan var 16.20, när meddelandet kom. Det överlämnades genast till vederbörande mottagare, som omgående kunde lämna besked. Klockan 16.25 skrevs därför följande svar:

"Soderhaak gbg clayworks hgn till herr Lidholm ja, delvis i sort. 2 ***"

"Telexflickan" Edvor Blomqvist får vid "fjärrskrivmaskinen" snabbt kontakt med Bolagets Telex-ägande kunder världen runt

Vårt ombud hade på fem minuter fått kontakt med oss och även erhållit det önskade beskedet.

Hur fungerar Telex?

Sedan man i en speciell Telex-katalog fått uppgift på det önskade Telex-numret, slår man detta på fingerskivan. Man är inne på mottagarens apparat så snart en lampsignal tändes, och detta tar oftast mindre än en minut. Nu kan sändningen börja: man skriver ned sitt meddelande på den inkopplade elektriska skrivmaskinen. Helt automatiskt återger mottagarens maskin den nedskrivna texten.

Om man skall ta kontakt med ett utländskt företag, måste "samtalet" beställas i en Telex-central i Stockholm. Uppkopplingen till den utländske abonnenten går dock mycket snabbt, på någon eller ett par minuter.

Vilka är fördelarna med Telex?

Telex är snabbare än t.o.m. iltelefonsamtal eller iltelegram. Ofta är det nödvändigt att omgående kunna lämna en offert, ett motanbud, ett leveransbesked etc., och då kommer Telex väl till pass. Och dessutom får man meddelandet skriftligt.

Men en lika viktig fördel är att Telex kan förena snabbhet med ekonomi. Jämfört med ett telefonsamtal av motsvarande tidslängd är Telex i genomsnitt upp till 50 % billigare i användning, och detsamma gäller vid en jäm-

förelse med telegram. Totalt räknar vi med en relativt sett icke obetydlig besparing per år.

En tredje fördel, som icke kan ekonomiskt låta sig beräknas men som är väl så väsentlig, utgör servicesynpunkten. Vi kan lämna dem av våra kunder och andra förbindelser, som har Telex, en extra utbyggd Höganäs-service, där snabbheten träder i förgrunden.

Vem använder Telex?

Med tanke på dessa fördelar börjar fler och fler svenska företag att installera Telex. F.n. finns det omkring 600 Telex-anläggningar i Sverige, och härav uppgår de av Höganäsbolagets kunder, som har Telex, till ett 50-tal på omkring 25 platser i landet.

I utlandet finns Telex i praktiskt taget alla europeiska länder, och även med USA har man under vissa förutsättningar möjlighet att korrespondera på Telex. Vi själva har god nytta av anläggningen vid kontakter med våra affärsförbindelser i t.ex. Holland, Frankrike, Tyskland, Österrike, Schweiz etc. De flesta försäljningsgrupperna på Försäljningsavdelningen, men även andra instanser inom Bolaget, t.ex. Expeditionscentral, Orderkontor, Skeppning och Befraktning anser sig redan efter den korta tid Telex använts ha funnit den vara en värdefull tillgång i arbetet.

Ldl

PERSONALNYTT

Robert R Hendren har anställts som General Sales Manager — försäljningschef — vid Hoeganaes Sponge Iron Corp., Riverton.

Nils Holst har befordrats till verkmästare vid AB Höganäsmetoder i Höganäs.

Karl-Alve Jönsson heter nyanställd för-mannen på Snickerifabriken i Höganäs.

Sven Lundgren efterträdde kassör Ragnar Jertz i Höganäs den 1 november. Jämsides med den nya befatningen kommer han att som förut svara för Källskattkontoret.

Nils-Olof Persson har utnämnts till för-man vid Glasullsbolaget i Billesholm.

Greger Ungstedt, ingenjör, har anställts på Ugnskontoret, Försäljningsavdelningen, Höganäs. Han kommer från Svenska Metallver-kens Ugns AB i Västerås.

ATT RESA ÄR ATT LEVA

Semester! Inrymmer inte detta ord för de allra flesta en efterlängtat möjlighet till vila och avkoppling från vardagens grå, till omväxling med i många fall enformiga, fysiskt och psykiskt tröttande arbetsuppgifter. En avkoppling och omväxling, som kan sökas på olika sätt.

"Att resa är att leva", har någon sagt. I detta motorismens tidevarv ges möjlighet att som aldrig förr tillbringa semestern på resande fot. "Billiga tågresor", sällskapsresor och liknande bidrar också till att man i våra dagar i större utsträckning än förr kan komma ut och "lufta på sig". Många söker sig därvid utomlands, kanske innan de bekantat sig med vårt eget vackra land. Andra före-

drar att tillbringa semestern på en och samma plats, vald med tanke på luftombyte. Tycke och smak är så olika.

Några av "Brännpunktens" läsare har skickat oss trevliga skildringar av sina semesterupplevelser under den mest underbara sommaren vi väl någonsin upplevt. Vi återger dem här i sammandrag.

Bjuvsingen Gustavsson på biltur i österled

Bruksarbetare *Enar Gustavsson* i Bjuv satte sig med "frugan" Hedvig och sonen Bengt i sin ägandes personbil — en Moskovitsch — och for i österled med Öland som främsta mål.

— Alstermofors var första anhalten, be-

rättar Gustavsson, där vi besökte pappfabriken, som tillverkar resväskor av all slags papperslump. Förbluffande var att se den fula lumpen förvandlas till den vackert mönstrade papp, som sedan snabbt undergår väskmetamorfosen.

Vi besökte också Orrefors, där vi lärde oss gravera glas — hm. Från Kalmar tog vi färjan över till Öland. Sedan vi kört över ön på längden och bilen var vit av kalkstensdamm, slog vi läger i Köpingviken och stannade där en vecka.

Alvarets vegetation beundrades, likaså Borgholms överväxta slottsruiner. Vi besåg också Solliden, som kung Frederik av Danmark samtidigt gästade med sin lustjakt.

Så bar det så småningom hemåt igen genom Blekinge. Mycket badande — inget motorstopp — ingen punktering!

P.S. Träffade en "döderhultare" i Fröseke. Förtjusande samling trägubbar!

Bad och fiske i Österlen

Gruvarbetare *Anders Törnkvist* i Gunnarstorp tillhörde de semesterfirare, som inte flackade omkring utan sökte avkoppling på en och samma plats. Han valde Österlen i Skånes sydöstra hörn, närmare bestämt 1½ mil väster om Simrishamn. Där finns en av Skånes bästa badstränder med härliga möjligheter till camping och friluftsliv. Tillsammans med fru Asta och 10-årige sonen Leif njöt Törnkvist i fulla drag de härliga semesterdagarna med bad och fiske i skön omväxling.

Midnattssolen en upplevelse

för gunnarstorparen Nyström

Gruvarbetare *Erik Nyström* i Gunnarstorp satte sig med sin äkta hälft Ebba på tåget för en 18 timmars färd upp till Söderhamn, där en broder under tio dagar stod för värdskapet.

— Min broder bor närmare bestämt i Sandarne, som ligger i själva hjärtat av sågverksindustrin och vi besökte sågverket i Ala. Det blev många cykelutflykter bl.a. till Sundsvall.

På norra statsberget i denna stad ligger Medelpads fornhem, och där såg vi det underliga "djur", som kallades "Skvadern" — till hälften hare och till hälften tjäder.*

En båttur runt Alnön var uppskattad, och det var en upplevelse för oss med dagsljus dygnet runt.

"Res ut och se Er om, Ni ångrar det inte!"

— Kan Ni på något sätt komma ut och se Er om under nästa semester, så gör det. Det rådet ger gruvarbetare *Rudolf Nilsson* i Gunnarstorp sina många arbetskamrater och tilläggar: Ni kommer inte att ångra det.

Själv tillbringade han och fru Alma semester hos en son, som är musiksergeant vid I 15

* Djuret "Skvadern" är ett skämt. Bakom detta står museiintendenten Hammarberg, även kallad "Homo". Han lät stoppa upp det endast i folkfantasin existerande djuret, som sedan figurerade i pressen världen runt och som ofta återges på vykort. Minst 10 000 personer från in- och utlandet har under årens lopp besökt museet för att titta på "Skvadern".

Denna bild är tagen av Arne Axelsson på Lidos badstrand utanför Venedig. Damen ifråga behövde ej klänningen för kylans skull. Det var 30° varmt i luften och 23° i vattnet.

i Borås. De bodde i ett hus beläget högt uppe på berget "Tullen", med underbar utsikt över hela staden. Här är stora 3-4-våningshus in-
kilade bland klipporna. Endast ett stenkast därifrån ligger "Byttorpsjön" i en djup dal-
gång, och där rådde ett livligt badliv dagen
lång.

— För en gruvarbetare är det en upplevelse att få en sådan semester med solsken varje dag och därtill på annan ort. För den som under många år haft sitt arbete under jord, kan det inte med ord beskrivas, vad man värdesätter en sådan semester, sade Nilsson.

"En gåsapåg från Skåne"

— Det var midnatt. Vår sexårs grabb Per-Olof sov, och vi satt och pratade lågmält i tältet, som vi slagit upp vid Öresjön i Västergötland. Vi hade haft besök av bekanta från Kinna, f.d. bjuvsbor, därav den sena tidpunkten, innan vi kröp till kojs. Några andra campare fanns inte i närheten, sjön kluckade mot stranden, det var lugnt och fridfullt.

Då hörs tassande steg utanför tältet, och plötsligt ljuder dämpad sång till ackompanjering av gitarr — en engelsk godnattsång. Vi sitter tysta och lyssnar. Då sången tystnat, applåderar vi. Utanför hörs viskningar och fnitter. Jag kikar ut genom tältöppningen, sångarna går runt tältet, upptäcker M-bilen och viskar: "Kan vi någon visa från Skåne? Så ljuder Edvard P-s "en gåsapåg" på mycket bred skånska, varefter sångarna, två damer och två herrar, försvann lika tyst som de kommit.

Detta var en "uppvaktning", som lastbilschauffören vid Bjuvsverken, Allan Andersson, och hans fru Siri fick, när de i sin PV såg sig om i Sverige under semestern. Att upprepa alla de städer och orter, som ingick i färdplanen, tillåter inte utrymmet. De hann med hela västkusten och var förutom i Västergötland inne i Värmland och Dalsland.

— Vi gjorde också en avstickare till Norge, berättar Andersson. Gränsen passerades vid Svinesund, och så fick vi tillfälle öva högertrafik. Vänster är bättre, tyckte jag. Vi saknade våra bra vägvisare men kom rätt ändå. Dagen efter fortsatte färden på smala slingrande grusvägar, och sedan Örje passerats, tog vägen slut som väg betraktad. Den var på kartan med ett kraftigt rött streck utmärkt som riksväg, men var mest bara grovplanerad skogsmark. Tack och lov att vi var nästan ensamma om den.

— Så bar det tillbaka till Sverige och söderut igen. När vi passerade Hallandsåsen, kom det första regnet under hela färden. Det kändes faktiskt skönt med regnet efter all värmen och särskilt när man visste, att vi den natten skulle sova hemma i våra sängar.

— Det har varit en härlig färd, lite för varmt att köra, men skönt ändå. Allting gick bra, vi kom hem utan skavanker på vare sig oss själva eller PV:n.

"Vi längtar alltid efter höglänta trakter"

— Vi längtar alltid efter höglänta trakter,

antagligen för att vi bor på ett slättland, säger bjuvsingen truckförare Wictor Karlsson inledningsvis, när han berättar om sin och fru Signes semesterfärd till Alperna i Österrike och Italien i egen Citroën. Det var inte första gång de begav sig utomlands. Och så tar vi hans skildring från början.

— Över Gedser i Danmark och genom Tyskland gick färden söderut. När vi åkte genom städer i Tyskland, som vi besökt före kriget, var det vemodigt att se ännu bestående vittnesbörd om krigets hemsökelse. Vår plan var att så fort som möjligt komma ner mot München, där vi skulle börja uppleva Alperna med allt vad därtill hör — snöklädda bergtoppar, serpentinvägar, hårnålskurvor, djupa klyftor och sist men inte minst de vänliga, gemytliga människorna i detta bergiga landskap. På vägarna där nere möter man vagnar förspända med kor, som sålunda ersätter "hästkrafterna". Uppe på Grossglockner — Hochalpenstrasses parkeringsplatser kan man träffa getter, som gärna tigger socker.

Så går färden vidare mot Italien över Heiligenblut, en liten idyllisk by omringad av Alperna. Här vilar lugnet, här syns inget jäkt, varken i trafiken eller annorstädes. Vad folk lever av på vintern, förstår man inte, när man jämför med våra förhållanden hemma. På sommaren har de ju turisterna. Vi fortsätter över Linz, också en idyll men av större format. Här finns både industrier och hantverk, men allt i staden är gammal bebyggelse — vackra korsvirkeshus från medeltiden. Strax börjar italienska Dolomiterna att skymta vid horisonten. Så passerar gränsen till Italien, en upplevelse det också, ty maken till chevalereska passpoliser är det svårt att finna. Vägen går genom en underbar dal, vaktad av Dolomiternas egendomliga bergformationer. Här talas lika mycket österrikiska som italienska.

Vi lämnar dalen, och uppåt går det på nytt. Brennerpasset passerar, vi är åter i Österrike med Innsbruck som närmaste mål. En enastående vacker stad med många sevärdheter, bl.a. en triumfbåge. Ett hus har ett burspråk, vars tak är av guldplattor. Vi fortsätter mot Bodensjön med uppehåll i Meersburg, en stad man knappast vill lämna för alla sevärdheter-
nas skull. Där finns bl.a. en borg byggd år 620, och apoteket uppfört på 1300-talet användes fortfarande. Härifrån gjorde vi utflykter med båt till slottet Mainau park, en sevärdhet man inte bör gå miste om.

Genom Moseldalen går färden hemåt. Här finns vinodlingar i massor, vart man vänder blicken ser man bara vinplantor. Vi stannar i de små idylliska byarna och smakar vinet. Beställer man annat än ortens tillverkning, betraktas det närmast som en föroläpning.

Några bilder från sommarens semesterresor. Uppifrån: turiststation i Heiligenblut, vagn dragen av ko i Schweiz, korsvirkeshus i Lünenburg, typiska fasader i norditaliensk by.

Tre Torn tog inteckning i Höganäsbolagets skyttepris

Höganäsbolaget stod som inbjudare till den skyttetävling, som lördagen den 17 september hade premiär på Kullens Skyttesällskaps bana i Strandbaden strax norr om Höganäs. Det var skyttar från Elektromekano, Helsingborgs Varf och Tre Torn i Hälsingborg, Grönvalls, Ängelholm, samt Höganäsbolaget, som mött upp till tävlan. Denna skall återkomma varje år med alternerande arrangör. I den första tävlingen segrade Tre Torn och tog därmed inteckning i Höganäsbolagets vandringspris — en vacker silverpokal.

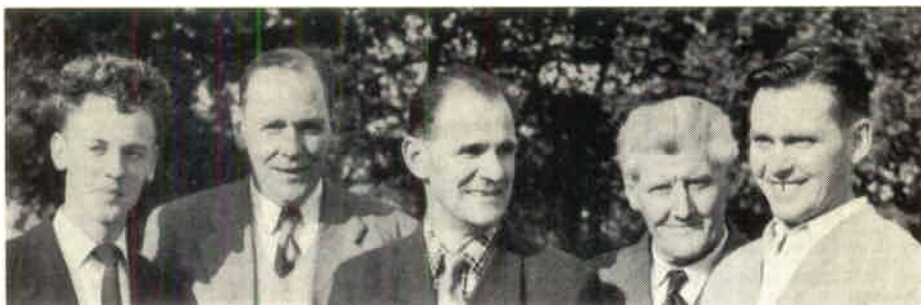
Skyttesektionen inom Höganäsbolagets Korpidsportsförening var arrangör för premiärtävlingen och skilde sig med heder från uppdraget — allt klaffade perfekt. Att intresset var stort för tävlingen, kunde man utläsa därav, att 103 skyttar ställt kosan till Strandbaden.

Tävlingen började med förvånansvärt goda resultat, och i klass IV—V noterade Allan Svensson, Grönvalls, ypperliga 154 poäng. Ännu en grönvallsskytt, Herbert Blomkvist, kom med fint resultat, 147 p., och låg därmed på andra plats. Magnus Håkansson, Höganäsbolaget, närmare bestämt Skrombergaverken, hade 143 p. Åke Blomqvist, Elektromekano, prickade senare in 148 p. och gick upp på andra plats, men ingen kunde peta Allan Svensson från hans fina placering.

I klass III hade Bertil Roth, Tre Torn, och Rune Blomqvist, Elektromekano, båda 145 p. Andra goda resultat noterades av Ernst Johansson, Höganäsbolaget (Bjuv) med 140 p. och Nils Lundblad, Elektromekano, 139 p.

Tage Wennberg, Elektromekano, hade i ett tidigt skede 136 p. i klass II. Trots lovvärda försök av övriga skyttar i klassen kunde ingen överträffa hälsingborgaren. Gunnar Thornblad, Höganäsbolaget, belade andra plats med 135 p.

Klass I räknade de flesta skyttarna — 44 st.

Höganäsbolaget har inbjudit fyra industrier till årligen återkommande skyttetävling. Vid premiärskjutningen i september belade Bolaget andra plats i tävlan om vandringspriset tack vare dessa skarpskyttar. Fr.v. Stig Jönsson och Johnny Nilsson, Höganäs, Magnus Håkansson, Skromberga, Ernst Johansson, Bjuv, samt Egon Olsson, Skromberga.

Det blev hårda tag med utomordentliga resultat. Curt Birgersson, Tre Torn, kom med verkligt fenomenala 154 p. Han hade inte mindre än sex "vita" i snabbserien. Höganäsbolagets Stig Jönsson låg närmast med 149 p.

Nu hade tävlingen framskridit så långt, att man kunde skönja lagsegrare. Det diskuterades och räknades, och spänningen var på toppen. Före tillkännagivandet av sista skjutlagets resultat hade Tre Torn ett försprång på 20 poäng före Grönvalls, och Höganäsbolaget låg som god trea. I själva slutklämman sköt Egon Olsson (Skrombergaverken) 148 p., och därmed gick Höganäsbolaget upp på andra plats efter Tre Torn. Sedan var ordningsföljden Grönvalls, Elektromekano och Varvet.

Redan tio minuter efter det att sista skottet hade ekat i terrängen, var resultatlistorna färdiga, och prisutdelning kunde ske. Denna förrättades av redaktör Ragnar Engberg, som uttryckte sin glädje över det stora intresse, som visats dagens tävlingar. Samtliga individuella priser bestod av moccaskedar, och applåderna duggade tätt. Det traditionella trefaldiga levet för pristagarna fick ett rungande gensvar, och så var en trevlig tävlingsdag i gemytlig samvaro slut för den gången.

C. P.

"Mekan" i Höganäs erövrade vandringspris i korpsskytte

Den av Kullens Skyttesällskap anordnade korpsskyttetävlingen — den nionde i ordningen — gick på banan i Strandbaden första söndagen i juni. Ett 20-tal yrkesgrupper med sammanlagt 100-talet skyttar deltog.

Höganäsbolaget var representerat av Me-

kaniska Verkstaden, Keramiska avdeln. och Kontoret. Det blev två vandringspriser till de våra. "Mekans" lag Gunnar Thornblad, Johnny Nilsson och Bertil Johansson hemförde Höganäsbolagets vandringspris som ständigt egendom. "Kontoristerna" Kurt Edfors, Hans Högestam och Göte Persson tog inteckning i Höganäs Lottakårs vandringspris. I den individuella prislistan toppade Stig Jönsson och Gunnar Thornblad klasserna I och II.

Höganäs räddade priset i årets koncernskjutning

Det är för den oinvidge kanske inte så lätt att förstå innebörden i rubriken. Om vi emellertid talar om, att skrombergaskyttarna låg på lur efter den tredje inteckning, som skulle gett dem vandringspriset för alltid, men att Höganäs segrade, så har vi därmed förklarat, att pokalen är räddad för åtminstone ytterligare en koncernskjutning.

Årets telefonmatch gick tredje lördagen i juni. Höganäs segrade med 709 poäng. Skromberga kom som god tvåa med 700 poäng, och sedan följde Västervik med 689, Bjuv med 663 och Billesholm med 660 poäng.

Några höganäsare från Centralverkstaden, sysselsatta vid uppförandet av Oxelösunds Jernverk, deltog på sin arbetsplats i tävlingen. Bäst av dessa var Helge Hansson, som nådde 143 poäng. Han kom därmed med bland de fem bästa i höganäslaget, som emellertid utan Hanssons medverkan likväl fått tillräcklig sammanlagd poängsumma för att förhindra, att Skromberga tog sin tredje raka seger. Det

Forts. fr. föreg. sida

Och så tar vi då det långa hoppet tillbaka till Bjuv. Det är bara att finna sig i att en i allo lyckad semesterresa är slut.

En farande sven

Korrespondent Arne Axelsson på Försäljningsavdelningen i Höganäs är en farande sven. En stor del av sin fritid ägnar han åt

sin stora hobby och lidelse (hoppas fästmon ursäktar!) fotografering. I skog och mark och på strand söker han motiv — och finner dem också.

Men när semestertiden nalkas, får han oro i blodet, längtar ut, vill se andra folk och andra länder, finna nya motiv. För några år sedan liftade han till Schweiz och Österrike, i följd vandrade han omkring under takåsarna i Pa-

ris, och i år tog han tåget och fästmon till Venedig. Här matade han duvor på St. Markus-platsen, beundrade Basilikan och Campanilen — Venedigs högsta klocktorn — gungade i gondoler och badade på Lido, den berömda badorten, allt medan två kameror — en Agfa Isolette och en Rolleicord — ständigt var beredda att fixera episoder och föreviga upplevelser.

segrande höganäslaget bestod av Stig Jönsson, Helge Hansson, Stig Holm, Johnny Nilsson och Stig Ljungberg.

Ett idealiskt skytteväder medverkade till goda resultat. Bäst i hela koncernskjutningen var västervikaren och IV-klasskytten Stig Johnsson med 152 poäng. I klass I nådde höganäsynglingen Stig Jönsson 151 poäng och samma resultat noterades för Villy Fors, Billesholm, i klass II. Västervikaren Karl Karlsson var bäste III-klassare med 140 poäng.

I damklassen, som inte ingår i tävlan om vandringspriset, var endast Västervik representerat. Ingeborg Petersén segrade med 123 poäng följt av Ester Nyman och Asta Karlsson.

Prisutdelningen förrättades av redaktör Ragnar Engberg vid ett senare samkväm på Hotell Strandbaden. Den individuella prislistan hade följande utseende:

"BRÄNNPUNKTEN" Höganäskoncernens personaltidning

Ansvarig utgivare: P Eg. Gummeson
Huvudredaktör: B Wallgren
Andre redaktör: R Engberg

Bidrag till nästa nummer av "Brännpunkten" måste vara Red. tillhanda senast den 20 november 1955

Copyright:
Höganäs-Billesholms AB, Höganäs

Klass I: Stig Jönsson, Höganäs, 151 poäng; Helge Hansson, Höganäs, 143; Yngve Lundgren, Billesholm, 142; Kurt Bondesson, Skromberga, 141; Inge Bolin, Skromberga, 141; Johnny Nilsson, Höganäs, 139 poäng.

Klass II: Villy Fors, Billesholm, 151 poäng; Gunnar Thornblad, Höganäs, 124; Bertil Johansson, Höganäs, 121; Gustav Jönsson, Höganäs, 116; Allan Holst, Höganäs, 108 poäng.

Klass III: Karl Karlsson, Västervik, 140 p.; Ernst Johansson, Bjuv, 138; Nils Sörenby, Västervik, 136; Göte Persson, Höganäs, 135; Wallentin Herrder, Bjuv, 127; Rubert Willingsjö, Västervik, 127 poäng.

Klass IV—V: Stig Johnsson, Västervik, 152 poäng; Karl Paulsson, Skromberga, 148; Stig Holm, Höganäs, 139; Åke Lannetoft, Bjuv, 137; Emil Ellertsson, Bjuv, 137; Carl Erik Henriksson, Billesholm, 137 poäng.

Stig Holm tog "Träsleven"

Höganässkyttarna har haft sin andra tävling för året om "Träsleven", varvid Stig Jönsson hade snudd på en andra inteckning i det unika vandringspriset. Han toppade nämligen resultatlistan efter precisionsskjutningen med goda 89 poäng före Johnny Nilsson och Stig Holm med vardera 87 p.

I snabbserien prickade Holm in hela 53 p. och tog sålunda med sammanlagt 140 p. sin första inteckning i "sleven". Närmast följde Stig Jönsson 134 p. och Johnny Nilsson 130 p.

Tjänstemännen hade chans till korpseger i fotboll

I årets korpserie i fotboll i Höganäs deltog åtta lag, och det blev en jämn tävling med

Höganäsgrabben Willy Hallin var Verkstadsskolans bästa "målspoftare" i sommarens handbollsserie. Här prickar han in sitt 8:e mål i matchen mot Biljarden, som trots detta avgick som segrare.

flera aspiranter på seriesegern före slutuppgörelserna. Polisen vann serien med 10 poäng.

Tjänstemännen vid Höganäsbolaget låg väl till och hade i sista matchen mot Handels endast behövt göra ett mål för att bli seriesegrare. Nu slöt denna match 0—0, sedan tjänstemännen bränt måltillfällen på löpande band. Och så fick de nöja sig med att dela andra plats med Ägrens. Båda lagen hade nio poäng och samma målkvot. Centralverkstadens lag kom som god fyra med 8 poäng, medan Rörfabriken blev jumbo. Skytteligan toppades av tjänstemännen Stig Svensson—"Pleve" och Arthur Klang med 12 resp. 10 mål.

Centralverkstaden i Höganäs korpsegrare i herrhandboll

Årets handbollsserier inom Höganäskorpen har slutspelats och blev in i det sista oerhört spännande. Inte förrän sista speldagen blev det klart, vilka lag som skulle stå som slutsegrare. I herrserien hemförde Centralverkstaden sin första serieseger, medan Unga Örnar tog sin tredje raka seger i damserien.

"Lokalderyby" Centralverkstaden—Verkstadsskolan var den match, som avgjorde herrserien. Sista speldagen hade inte mindre än tre lag chans till slutseger. Verkstadsskolan hade i andra halvlek ledningen, men "Mekan" vände till sist på steken, och så var saken klar. Sju lag deltog i serien, och Centralverkstaden segrade med 17 poäng. Centrallaboratoriet kom på tredje plats med 15 poäng, och Verkstadsskolan blev "femma" med 10 poäng.

"Labbis" hade bäste målskytten i serien, Ulf Nordström, som gjorde inte mindre än 68 mål, och Willio Nilsson, Centralverkstaden, blev tvåa med 41 fullträffar. Genom sin serieseger fick Centralverkstaden en första inteckning i Helsingborgs Dagblads vandringspris. I detta har Elektrikerna tidigare två raka inteckningar.

Damserien samlade i år endast fyra lag mot sex förra året. För att få flera matcher dubblerade man desamma, så att lagen möttes fyra gånger. Höganäsbolagets damlag kom ur räkningen redan i början genom ett par ganska stora nederlag, och serien blev nu en affär mellan Unga Örnar och Handbollsfläckorna. De förra segrade med 17 poäng mot 16 för de senare, och Bolaget följde därefter med 12 poäng. Bolagsfläckorna plockade dock tre poäng från slutliga seriesegraren och en från Handbollsfläckorna. Deras största seger kom mot Jonstorp och löd på 5—1, men mot Handbollsfläckorna råkade de ut för en "skräll" på 1—9.

Åt segraren i skytteligan, Maj-Britt Janneson, UO, kunde de övriga fläckorna intet göra. Hon gjorde inte mindre än 41 mål. På andra

plats kom en flicka från Bolagets lag, Ulla Stark, med 34 mål. Hon har tidigare representerat Unga Örnar och Handels och fick i år sanktion att spela med i Bolagets lag. Ann-Marie Bengtsson gjorde 14 och Gun Nilsson 13 mål, och det var alltså dessa tre flickor, som svarade för så gott som hela Bolagets målskörd i serien.

Intresset för handbollen i Höganäs håller i sig fortfarande, vilket den stora publiktillströmningen visar. Ett önskemål inför en kommande säsong är, att flera lag anmäler sig, och detta gäller i synnerhet damserien.

Den gamla drömmen att få en sporthall inom överskådlig tid gör sig åter påmind, så att man kan blanda sig i leken med "de stora" lagen också!

Essgé

Skrombergaseger före Höganäs i Gruvspelen

De förra året pånyttfödda Gruvspelen för anställda vid Bolagets verk i nordvästra Skåne omfattande fotboll, skytte och varpa blev i nypremiären en triumf för Höganäsverken. I år misslyckades Höganäs' varpatrio, och trots höganässegrar i fotboll och skytte tog Skrombergaverken hem slutsegern och därmed den andra inteckningen i vandringspriset.

Årets tävlingar har varit jämnare i de olika grenarna än i följ. I koncernskjutningen, som inräknas i spelen, hade Skromberga tagit de senaste två årens inteckningar i vandringspriset för denna tävlan. Höganäs grusade skrombergaskyttarnas förhoppning om tredje raka segern och därmed priset för alltid. Om koncernskjutningen står att läsa på annan plats.

Höganäs fick kämpa hårdare för seger i 11-mannafotboll

I fotbollscupen gjordes i år den ändringen, att lagen skulle bestå av elva spelare i stället för tidigare sju. Därigenom blev utan tvivel denna gren intressantare, då någon offside-regel inte tillämpas i sju-mannafotboll och en spelare därför ständigt kan uppehålla sig vid motståndare målet och där tillvarata chansen.

Höganäs, som i följ var förkrossande överlägset i fotboll, fick nöja sig med blygsamma segersiffror i år. Först besegrades Nyvång borta med 3—0, och sedan satt det hårt åt i semifinalen på Julivallen mot Skromberga. Det blev till sist höganässeger med 2—1.

Bjuv hade kvalificerat sig till fotbollsfinalen genom att besegra Billesholm på hemmaplan med 6—1. Finalen mellan Bjuv och Höganäs gick också på Sellevi i Bjuv. Första halvlek slöt mållös. Höganäslaget hade under

Truckförare Gösta Hillman vid Skrombergaverken är suverän varpakastare inom Bolaget. Bilden visar honom i full aktion i tävlingen med Höganäsverken. De båda andra är Egon Olsson, Skromberga, f.v., och David Carlson, Höganäs.

denna period ett par skott i målställningarna, och bjuvsingarnas offsidetaktik medverkade också till att Höganäs inte kunde spräcka hemmalagets nolla före pausen. Efter halvtidsvilan trillade med jämna mellanrum sju bollar in i bjuvsmålet. Stig Svensson—"Pleve" svarade för tre, Arthur Klang för två samt Folke Bengtsson och Torsten Jönsson för var sitt mål. Slutresultat sålunda 7—0.

God propaganda i varpafinalen mellan Billesholm-Skromberga

I varpaturneringens första omgång överraskade fjolårssegraren Höganäs med att ta stryk i Nyvång, som ställde upp med tre otränade kastare. Det blev tre kulor med siffrorna 4—12, 12—8 och 12—9. Bjuv representerades inte heller av någon tränad trio, och Billesholm vann lätt med 12—4, 12—2 samt kvalificerade sig därmed till finalen. Den andre finalisten blev Skromberga, som först besegrade Gunnarstorp med 12—3, 12—2 och sedan slog ut Nyvång med 12—7, 12—4.

Varpafinalen, som gick i Bjuv mellan Skromberga och Billesholm, blev den verkliga propagandan för denna trevliga sport. Skrombergalaget Gösta Hillman, Hugo Rosberg och Ebbe Wiberg började starkt och tog första kulan med 12—7. Billesholmstrion Viking Fransson, Gunnar Persson och Åke Svende bjöd emellertid spetsen i andra kulan, och ställningen var före de avgörande kasten 10—10. Och så tog Skromberga hem varpatävlingen med 12—10 i den tredje kulan.

Facit av årets Gruvspel är, att Skromberga

segrade med 17,5 poäng. Höganäs kom närmast med 16, och sedan följde Bjuv 15,5, Billesholm 14,5 samt Nyvång och Gunnarstorp, som endast deltagit i var sin gren.

*

Så vill vi gärna berätta, att Billesholms varpatrio vid ett senare tillfälle utmanade Skrombergas lag till revanschmatch. Det blev ingen revansch! Först noterades 12—7, 12—1. Så startade man på nytt med siffrorna 4—12, 12—7 och 12—8. Även i ett tredje försök misslyckades billesholmarna i att vinna över gruvspelssegrarna, som tog hem spelet med 12—7, 12—11.

Efter denna seger kastades handsken från Skromberga till Höganäs. Åke Schönhult, Hans Högestam och Bengt Blom accepterade och for till Skrombergas idrottsplats en lördagseftermiddag.

Det blev den hittills mest spännande varpatävlingen inom Bolaget. Tyvärr fick inte Gösta Hillman sina två ordinarie kumpaner med sig. Egon Olsson var en fullgod vikarie, medan otränade Ebbe Lundahl inte fyllde måttet.

Höganäs vann med 8—12, 12—11 och 12—11.

Det såg hopplöst ut för höganäsarna i början av tredje kulan, och de var säkert mera tacksamma än malliga över att de vänt det hotande nederlaget i seger över Skrombergas "reservlag".